საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ერთობა

სამშაბათი 17 აგვისტო 1920 წ.

ფასი 10 მანეთი

ხელის მოწერის ფასი თვეში 250 მანეთი. ცალკე ნომერი ყველგან 10 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 15 მანეთი, მეოთხე გვერდზე 10 მანეთი. სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომის (15 × 2) 300 მანეთი. ნისიათ განცხადება არ დაიბეჭდება. რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ერთობის ქ. № 4. შესახვევი რუსთაველის ქუჩის № 18-თან. ტელეფონი 16—62.

№ 185 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 185

საქართველოს სოც.-დემ. მუშათა პარტიის
ცენტრალური კომიტეტი
მოთავსებულია ერთობის ქ. № 4, მესამე სართული,
შესახვევი რუსთაველის ქუჩიდან № 18, ტელ. 11—79

ღრმად დამწუხრებულნი მეუღლე მინა ინწკირველის ასული, შვილები: მიხაკო, გიორგი და პოლიკარპე, რძლები: სონა და აგრაფინა, შვილის შვილები: პეტრე და და დარია დოლიძეები, შოთა და შუშანა ვასაძეები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა

ფილიპე ოქროპირის ძე დოლიძე

რომლის დაკრძალვა მოხდა ს. ამაღლებაში, (გურია) 5 აგვისტოს, დღითი ხუთშაბათს 3 საათზე.)2665 3—2)

ღრმად დაწუხრებულნი: პლატონ, ექვთიმე, სილიბისტო თარგამაძენი, მატა მერაბის ასული თარგამაძისა და ივანე გიორგის ძე ბებია თავის ცოლით ოლღათურთ აუწყებენ ნაცნობთ და ნათესავებს პირველის საყვარელი ცოლის და ყველა დანარჩენთათვის საყვარელი რძლის

ბ ე რ ტ ა ს

უდროოდ გარდაცვალებას, რომლის განსვენების და დაკრძალვა მოხდება სამშაბათს, 17 აგვისტოს სოფელ ნიგორზღვაში წმინდა გიორგის ეკლესიის სასაფლაოზე. (2676 1—1)

პირველი კლასის ბაღი-რესტორანი
„ზახმარო“
(მუშტაიდის ქ. და პლეხანოვის პროსპ. კუთხე).

მშვენივრად მოწყობილი ევროპიულ-აზიური სამზარეულო, გამოცდილი კულინარის ხელმძღვანელობით. ადგილობრივი და საზღვარგარეთელი საუკეთესო სასმელები. სადილი სარჩევით: ორი ხილი პორციით—100 მან. სამი ხილი—130 მანეთი [illegible] 200 მან. [illegible] 15,000 მან. [illegible] 12 საათიდან. (2673 3—1)

პირველი სახელმწიფო სანატორიუმი
ბორჯომში
დიდ სასახლეში
[illegible] 15 [illegible]
მიღებული არიან
[illegible] 11,000 მანეთი, [illegible] 15,000 მან. [illegible] (2661—3—2)

ქალაქის უმაღლეს დაწყებითი სასწავლებლისთვის
საჭიროა ორი მასწავლებელი
[illegible] (2639 3—3)

თბილისის სააღმზრდელო ინსტიტუტი
[illegible]
20 ივლისიდან 30 აგვისტომდე
[illegible] № 91. [illegible] 8—11 [illegible] (6. 12—7)

[illegible]
ა. ი. ჟორდანია
[illegible] 10—12 [illegible] 4—7 [illegible] № 33. (2614—[illegible])

ექიმი
მ. ზანდუკელი
[illegible] (2660—3—2)

[illegible]
საგზაო ტექნიკი
[illegible] (6. 3—1)

[illegible]
იუდიფა ზურნა
[illegible] № 81 II [illegible] (2686—3—1)

გენ. ვრანგელის ცნობა საფრანგეთის მიერ

[illegible] დაინახეს, რომ რუსეთში არ არის ისეთი ძალა, რომელიც მხარს უჭერდეს უცხო სახელმწიფოთა ჩარევას რუსეთის საქმეებში და უცხო ჯარების საშუალებით გადაჭრას რუსეთის სამოქალაქო ომის ბედისას. კლემანსოს პოლიტიკამ ადგილი დაუთმო შერიგების პოლიტიკას: უკვე თითქმის ერთი წელიწადია, რაც ლოიდ-ჯორჯი და კლემანსოს მაგივრად საფრანგეთის მთავრობის მეთაურად დაყენებული მილიერანი საბჭოთა რუსეთთან ამა თუ იმ პირობებში მორიგების გზას ეძებენ. ეს მორიგება ერთ ხანს თითქოს ხერხდებოდა კიდევაც, ანტანტის სახელმწიფოებმა თითქოს იპოვეს საერთო ენა რუსეთთან სალაპარაკოდ. მაგრამ ამ მოლაპარაკებაში უცბათ ისეთმა კრიზისმა იჩინა თავი, რომ დღეს არა ხვალ უნდა მოველოდეთ ანტანტასა და საბჭოთა რუსეთის შორის ყოველი მოლაპარაკების შეწყვეტას. ამის მიზეზია საბჭოთა ჯარების მიერ პოლონეთის ჯარის დამარცხება, პოლონეთის ტერიტორიაზე გადატანა სამხედრო მოქმედებისა და ვარშავასთან მოახლოვება. პოლონეთის განადგურება, ეჭვი არ არის, დიდს გავლენას მოახდენს ყველა სახელმწიფოთა საქმეებზე: პოლონეთი არის ის მთავარი ბარიერი, რომელიც ჰყოფს ბოლშევიკურ რუსეთს კაპიტალისტური ევროპისაგან, რომელიც ანტანტის სახელმწიფოებმა ამართეს და ხელოვნურად გააძლიერეს, რომ საბჭოთა რუსეთს არ ქონოდა პირდაპირი მეზობლობა მათთან. პოლონეთის დაჭერა „წითელი“ ჯარების მიერ საბჭოთა რუსეთს და გერმანიას ერთმანეთთან პირისპირ დააყენებს და მაშინ დამარცხებული და ანტანტის სახელმწიფოთა მიერ დამცირებული გერმანიის საკითხსაც სულ სხვა ნიადაგზე დააყენებს. ამნაირად, რუსეთის მიერ პოლონეთის დაჭერა სულმთლად უსპობს ანტანტის სახელმწიფოებს მსოფლიო ომში გამარჯვების ნაყოფს. ამას ანტანტის სახელმწიფოები, რა თქმა უნდა ვერ მოითმენენ. მიუხედავათ მათი მოთხოვნისა, რომ საბჭოთა რუსეთმა შეაჩეროს პოლონეთის წინააღმდეგ სამხედრო მოქმედება, „წითელი“ ჯარები მაინც წინ მიიწევენ. ამან აიძულა ანტანტის სახელმწიფოები გამონახონ იძულებითი ზომები რუსეთის ჯარების შესაჩერებლად.

ამნაირად იწყება ახალი ხანა ანტანტის და საბჭოთა რუსეთის ურთიერთობაში. ანტანტის სახელმწიფოები ისევ უბრუნდებიან რუსეთის მიმართ კლემანსოს პოლიტიკას. და საყურადღებოა, რომ ამ გზის არჩევაში დღესაც ინიციატივა ეკუთვნის იმავე საფრანგეთს. საფრანგეთმა სრულიად მოულოდნელათ და, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, ინგლისის და შეერთებული შტატების დაუკითხავად სცნო გენ. ვრანგელის მთავრობა de facto.

ეს ცნობა ცარიელი სიტყვები არ არის: ეს იმისი მომასწავებელია, რომ საფრანგეთი გენერალ ვრანგელს აღმოუჩენს იმისთანავე დახმარებას, როგორსაც უჩენდა დენიკინ-კოლჩაკს. ეს იმის მომასწავებელია, რომ საფრანგეთი სწყვეტს საბჭოთა რუსეთთან ყოველსავე მოლაპარაკებას და აახლებს მასთან საომარ განწყობილებას.

ეს ნაბიჯი იმდენათ მოულოდნელი და გაბედული გამოდგა, რომ მას დიდი უკმაყოფილება გამოუწვევია ინგლისშიც და შეერთებულ შტატებშიც. მდგომარეობა იმდენათ გართულებულია, რომ ეს საკითხი განსაკუთრებულ კონფერენციაზე უნდა გაირკვეს ქ. ბულონში, სადაც მილიერანი შეხვდება ლოიდ ჯორჯს და კერზონს. თუმცა ანტანტის მოლაწინი იმედს გამოსთქვამენ, რომ შეთანხმება საფრანგეთსა და ინგლისს შორის ამ საკითხში მოხერხდება, მაგრამ დღესვე ცხადია ერთი რამ: რუსეთის საქმეები ისეთს გავლენას ახდენენ მთელი ქვეყნის სახელმწიფოებზე, რომ შესაძლებელია გუშინდელ მოკავშირეთა შორის უთანხმოება და გამწვავება ჩამოვარდეს.

პ რ ე ს ა

ამ დღეებში ჩვენ აღვნიშნეთ ის ფაქტი, რომ მსოფლიო ომის განახლების მოლოდინში ყველა პარტიები ძრწიან, გარდა კომუნისტების და ვეშაპელისტებისა. კომუნისტების შესახებ ამ აზრს ადასტურებს გაზ. „კომუნისტი“, რომელიც თავის მხრივ ასე გვიკიჟინებს:

„ასე მოსთქვამს ცოტა დაგვიანებით გაზეთი, ის გაზეთი, რომელიც ასე არ მღეროდა იმპერიალისტურ ომის დროს, არც კერენსკი-წერეთლების ივნისის „შეტევის“ დღეებში. არც მაშინ, როცა ბორჩალოს მაზრის ერთი საბოქაულოს გამო სომეხ-ქართველი „დემოკრატიის“ სისხლი იღვრებოდა. „საუკუნოებით შექმნილი ავლა-დიდება“ ეს დღეს ფეხაუდგმელმა ბავშვმაც კი იცის—გაანადგურეს და გაანიავეს სწორედ თქვენმა ქებულმა „დასავლეთის იმპერიალისტებმა“, გაანადგურეს სწორედ დემოკრატიის სახელით“.

ყოველი სტრიქონი აქ იმ ანგარიშით არის დაწერილი, რომ შეცდომაში შეიყვანოს მკითხველები: 1) „კერენსკი, წერეთლის დღეებში“ ჩვენ სიხარულით არ ვეგებებოდით ომს. 2) ომი სომხეთთან ჩვენ არ დაგვიწყია, ჩვენ ის სხვამ მოგვახვია თავს და მხოლოდ საქართველოს აშკარა მტერს შეუძლიან საქართველო ომის დამწყებ მხარედ ჩასთვალოს, 3) „დასავლეთის“ თუ „აღმოსავლეთის“ იმპერიალიზმთან ჩვენ კომუნისტებზე ნაკლებ არ ვიბრძვით, ეს ასეც იქნება. კომუნისტებისათვის კი „ქებულია“ თუ „დასავლეთის“ არა, აღმოსავლეთის იმპერიალიზმი მაინც: ენვერი და ქემალი მხოლოდ კომუნისტებისგან ღებულობენ ქება-დიდებას.

* *
*

იგივე „კომუნისტი“, ნამდვილს ბრალს რომ ვერ პოულობს, ცდილობს ჩვენს გულის სიღრმეში ამოიკითხოს საბრალმდებლო ფაქტები. მენშევიკები, თურმე ნუ იტყვით, სიხარულით ფეხზე არ იდგნენ, როდესაც დენიკინ-კოლჩაკი ბოლშევიკებს ამარცხებდნენ. ფაქტი ამის დამამტკიცებელი? ცხადია ფაქტი არც ერთი არ მოეპოვება „კომუნისტს“, მაგრამ იგი მაინც ბრალს გვდებს:

„თუმც მენშევიკები ფიცულობდენ, რომ მათ ძლიერ სწყინთ ბოლშევიკების დამარცხება და რეაქციის გამარჯვება, მაგრამ არც ერთს დაკვირვებულ მკითხველს არ გამოეპარებოდა ის **ფარული სიხარული**. რომელიც ამის გამო გამოიხატებოდა მათ პრესაში“

აგრეთვე თუმც დღეს პოლონეთის მიერ საბჭოთა რუსეთთან დაწყებული ომი საწყენად მიაჩნია აქ ს.-დ.-ის, მაგრამ მას იგი მხოლოდ მოსაჩვენებლად სჩადის პოლონეთის მიერ დაწყებული ომის გამო

„მენშევიკების წრეებში ისევ შენანათა სიხარულის სხივმა, თუმცა ისინი ცდილობენ ამ **სიხარულის დამალვას**“.

ვინც ჩაკვირვებულია ჩვენს პოზიციაში და ვისაც ესმის ჩვენი შეხედულება ბოლშევიზმზე და რეაქციაზე, მას გულში ხელის ფათური არ დასჭირდება. რეაქციის და პოლონეთის ბოლშევიზმზე თავდასხმას ჩვენ უარყოფით ვეპყრობით იმიტომ, რომ ეს აგვიანებს ბოლშევიზმის ლიკვიდაციას და რუსეთში დემოკრატიზმის დამყარებას. რა ადგილი უნდა ჰქონდეს აქ „დაფარულ“ გრძნობებს?

ვალიუტის განვითარების პროცესი და მეურნეობის კრიზისის მიზეზები

ხეზე მომუშავეთა საერთაშორისო ყრილობაზე რ. ჰილფერდინგის მიერ წაკითხული მოხსენება.*)

შესავალი.

სახალხო მეურნეობის საშინლათ დაცემასა და საქონლის საერთო სიმცირესთან ერთად, განვიცდით კრიზისს საქონლის ზედმეტ წარმოებისაგან.

ჩვენ განუწყვეტლივ გვესმის: მხოლოდ მუშაობაშია ჩვენი ხსნა! კაპიტალისტი ყველაზე მნიშვნელოვან წარმოებას ხურავს და უმუშევრად სტოვებს მუშებს. თუ როდესმე იყო საჭირო წარმოების სოციალისტური მოწესრიგება საზოგადოებრივ მოხმარებისათვის—ეს სწორედ დღესაა საჭირო, როდესაც 4 წლის ყველაფრის დამრღვევი ომის შემდეგ რაც შეიძლება მეტი საწარმოო ძალთა ამუშავება აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს. მაგრამ ვინაიდან წარმოების ფარგლებს და ხასიათს საზღვრავს არა საზოგადოებრივი მოთხოვნილებანი, არამედ—კაპიტალის მისწრაფება ღირებულებათა განუსაზღვრელ რაოდენობით შექმნისადმი, შესაძლებელი გახდა ის, რომ საქონლის უდიდესი სიმცირის ხანაში იგი ბაზარს ვერ შოულობს და წარმოება ჩერდება.

ქვემოთ მოყვანილი წერილი რომელიც ყრილობის სურვილისამებრ იბეჭდება, შეიცავს ცდას გასაგები ენით გამოარკვიოს უმთავრესი მომენტები, რომლებსაც მივყევართ ამ კრიზისის გადაუწყვეტისაკენ. რასაკვირველია მეცნიერული ანალიზი უფრო ფართე უნდა იყოს. ხოლო ეს ეხლა მით უფრო განსაკუთრებით ძნელია, რომ თვით აუცილებელი მასალებიც კი არ მოგვეპოვება. მთავრობა არას ამბობს უცხოეთის ვაჭრობის განვითარების შედეგებზე, მალავს გადასახადების შემოსავლის რაოდენობას და საიდუმლოდ ინახავს სამეურნეო ცხოვრების სხვა ელემენტარულ ფაქტებსაც. ჩვეულებრივი სამეურნეო საერთო ანგარიშებშიაც ბევრი შეცდომებია. ყოვლად შეუძლებელია გამოირკვეს: აწარმოებს მთავრობა რომელიმე გარკვეულ სამეურნეო პოლიტიკას, უკავია თუ არა მას რაიმე პოზიცია ვალიუტის საკითხებში, ან იქნება გარკვეული ფინანსიური გეგმა შეიმუშავა მას შემდეგ, რაც ერცბერგის საგადასახადო პოლიტიკა დამარცხდა იმიტომ რომ კაპიტალისტებმა დაიწყეს თავის კაპიტალების და შემოსავლის რაოდენობის გადამალვა. ეს ისეთი საკითხებია, რომელთაც თანამედროვე პირობებში უდიდესი მნიშვნელობა აქვთ, ვინაიდან ფულის დაცემამ ყველა მის შედეგებით განსაკუთრებული ხასიათი მისცა ამ კრიზისს.

სხვა მხრით თანამედროვე კრიზისი მოგვაგონებს უწინდელ ტიპიურ კრიზისებს. მაშინ, როდესაც უკანასკნელ ათწლეულობის კრიზისები უმთავრესად ეხებოდა წარმოების მეტის მეტათ განვითარებულ დარგებს ე. ი. საწარმოო საშუალებების შემქმნელ წარმოებებს, დღეს კი კრიზისი შეეხო უმთავრესად იმ წარმოებებს, რომლებიც მოხმარების ნივთებს ქმნიან. კრიზისი აღინიშნა კრედიტების უდიდესი დაძაბვით და საქონლის ბაზარზე თავი იჩინა გასაღების კრიზისმა, რამაც თავის მხრით მაშინვე წარმოების შემცირება გამოიწვია ფეხსაცმელების, ქსოვილების და ხის საგნების წარმოების დარგებში. უკანასკნელ დროს კრიზისი გარკვევით ღებულობს საერთაშორისო ხასიათს, მიუხედავათ იმისა, თუ როგორ პირობებშია ფულის კურსი ამა თუ იმ ცალკე ქვეყანაში. და ეს გარემოება ყველაზე ნათლად მოწმობს, რომ კრიზისის ახსნა არ შეიძლება მხოლოდ ფულის ბაზრის პირობებით და რომ კრიზისის უპირველესი მიზანი უნდა ვეძიოთ შინაურ ბაზრის სწრაფ შევიწროებაში, რადგან შეუძლებელი გახდა იქ საქონლის გასაღება ფასების ხელოვნურათ არა ჩვეულებრივათ გაზრდის გამო.

ჩვენ სამეურნეო ცხოვრებაში უკანასკნელ კვირების განმავლობაში თავი იჩინა მძლავრმა კრიზისმა, რომელიც ბევრისთვის სრულიად მოულოდნელი იყო.

ამ კრიზისის მიზეზების ახსნა-განმარტება ადვილი არ არის, რადგან ისინი მეტის მეტათ რთულია.

იმის გასაგებათ, რაც ეხლა ხდება, საჭიროა გამოვარკვიოთ **ვალიუტის განვითარების საკითხი**.

როგორია ფულის ნიშნების განვითარება და რა არის ნამდვილი მიზეზი ფულის საოცრად დაცემისა, რაიც დაიწყო ომის დროს და ასე სწრაფად ძლიერდება ამ უკანასკნელ დროს?

განვიხილოთ გაცვლა - გამოცვლის ჩვეულებრივი აქტი. მკერვალი მის მიერ შეკერილ პიჯაკს ყიდის 20 მარკათ (მხედველობაში მაქვს ოქროს ფული) და ამ ფულით ყიდულობს ერთ წყვილ ფეხსაცმელს. ამ გაცვლაში ფული, ოქრო, თამაშობს დროებით როლს. ასეთი გაცვლის შესაძლებლობა იმით აიხსნება, რომ 20 მარკის ღირებულების პიჯაკზე და 1 წყვილ ფეხსაცმელზე ერთი და იგივე დროა დახარჯული.

ამ პროცესში შუამავლის როლში გამოდის ოქრო, რომლის ალაგი ჩვეულებრივ პირობებში შეიძლება დაიჭიროს **ფულის ნიშნებმა**. თუ ექვს გარეშეა, რომ მკერვალი გაყიდის პიჯაკს და ბაზარზე იშოვნის წყვილ ფეხსაცმელს, ბანკი მას აძლევს შესაფერ თანხის თამასუქს, რომლის საშუალებითაც მკერვალს შეუძლია ფეხსაცმელების ყიდვა.

უმეტეს შემთხვევაში ასეთი სახით სწარმოებს სამეურნეო ცხოვრებაში გაცვლა-გამოცვლა. კრედიტი უდევს საფუძვლათ გაცვლა-გამოცვლას, რომელიც სრულიად შეუძლებელი გახდებოდა თუ მუდმივ საშუალებათ მოიხმარება ოქრო. ოქროს მაგიერ გამოდის საკრედიტო ნიშნები, უფრო ხშირით ბანკნოტების სახით. ბანკნოტებს უშვებს ცენტრალური ბანკი, რომელსაც ამისათვის კანონიერი რწმუნებანი აქვს. ბანკი აძლევს ვაჭარს კრედიტს, რადგან იცის, რომ ვაჭარი მალე მიიღებს **იმავე ღირებულების საქონელს**, რის გამოც შესძლებს ვალის გადახდას.

ომის დროს მთავრობამ სახელმწიფო ბანკი გამოიყენა ფულის ხელოვნურად შესაქმნელათ. სახელმწიფო ბანკი გაანთავისუფლეს იმ ვალდებულებისაგან, რომ მას ბანკნოტები ეძლია მხოლოდ საქონლის თამასუქების ქვეშ. წინად ეს შესაძლებელი იყო მხოლოდ წარმოების საჭიროების დროს. ფულის ნიშნების რაოდენობა შეეფერებოდა წარმოების და გაცვლა-გამოცვლის მოთხოვნილებებს. მაგრამ მთავრობამ განაცხადა, რომ ბანკს უფლება აქვს გასცეს ფულები ანუ ბანკნოტები არა მარტო იმ რაოდენობით, რომელიც შეეფერება წარმოებულ საქონლის რაოდენობას, არამედ მას უფლება აქვს მთავრობას მისცეს ფული და მისგან კი მიიღოს სავალო ხელშეკრულობა.

და მაშინვე, გამოშვებულ ფულის ნიშნების რაოდენობა **სახელმწიფოს მოთხოვნილებებზე დამოკიდებული გახდა**.

სამხედრო ხარჯების გამო ამ მოვლენას გრანდიოზული ხასიათი მიეცა. ჩვეულებრივათ თავის ხარჯებს სახელმწიფო გადასახადებით ჰფარავდა, ე. ი, მოქალაქენი შემონახულ ფულიდან განსაზღვრულ ნაწილს აძლევდენ მას. ეხლა კი ეს გადასახადები საკმაო აღარ აღმოჩნდა ხარჯების დასაფარავად და მთავრობამ მიმართა საბეჭდავ მანქანას, რომელმაც მისცა მას საშუალება დაეფარა თავის ხარჯები. ამნაირად, ომამდის გამოშვებულ ბანკნოტების რაოდენობა დამოკიდებული იყო წარმოების სიდიდეზე, ეხლა კი სახელმწიფოს მოთხოვნილებებზე, რომლებიც ომის დროს უჩვეულოდ გაიზარდა.

მაგრამ რევოლიუციის შემდეგაც ვერ მოხდა სახელმწიფოს ხარჯების წონასწორობაში მოყვანა. რევოლიუციის დაწყებიდან ჩვენ ვნახეთ დიდი დეფიციტი, რომელიც ამ ჟამათ აღწევს თვეში 2—3 მილიარდს. ამ გაჭირვებიდან გამოსასვლელათ სახელმწიფო ბანკნოტებს ღებულობს სახელმწიფო ბანკიდან. სახელმწიფოს აქვს სხვა სავალო ხელშეკრულებანი, მაგრამ საერთოდ უნდა აღინიშნოს, რომ უკანასკნელ $1\frac{1}{2}$—2 წელს ჩვენ ვხედავთ, რომ ფულის ნიშნები იზრდება **თვეში დაახლოვებით 2 მილიარდი მარკის რაოდენობით**. და ამას მოჰყვა ის, რომ თუ წინათ ხმარებაში იყო $1\frac{1}{2}$—2 მილიარდი მარკა, ეხლა ხმარებაშია 60 – 65 მილიარდი.

ეს ფულის ნიშნები შეიძლება მოხმარებულ იქნას მხოლოდ **საქონლის შესაძენათ**. თუ, მაგალითად ჩვენ სახელმწიფოში იყო გადასაცვლელათ 100 მილიარდის საქონელი და მხოლოდ 2 მილიარდი მარკა ფულათ (თუ ვიგულისხმებთ ერთ წელიწადში 1 მარკის 50 მოტრიალებას) ჩვენ შევეძლო 100 მილიარდის მოტრიალება. ეხლა კი ჩვენ ვხედავთ, რომ გვაქვს გაცილებით ნაკლები საქონელი და ორი მილიარდის მაგიერ 60 მილიარდი მარკა, რის შედეგიც არის ფასების უჩვეულოთ საყოველთაო გაზრდა. ეს იმით აიხსნება, რომ, თუ წინათ ახალი ფულის ნიშნების გამოსვლას წინ უძღოდა წარმოების **გაზრდა**, ეხლა სახელმწიფო საკანონმდებლო გზით ჰქმნის მცხოვრებთა ხელოვნურ მყიდველობით უნარს (покупательная способность), რომელიც წარმოების ზრდაზე, არაა დამყარებული და, პირიქით, ეწინააღმდეგება **შემცირებულ წარმოებას**.

ყველა ფასების აწევა უპირველეს ყოვლისა თავს იჩენს ერთ ამა თუ იმ სამეურნეო ორგანიზმში. მაგრამ საზღვარ გარეთ ეს ფაქტი ჰპოულობს თავის გამოძახილს. უცხოელი მყიდველი, რომელსაც გერმანიაში საქონლის ყიდვა სურს, ხედავს, რომ საქონლის ფასში გადასახდელათ საჭირო მარკების ფასი საგრძნობლათ დაეცა, მისთვის საჭირო საქონლის ნამდვილ ღირებულებასთან შედარებით. უცხოეთთან ვაჭრობის გამო შინაურ ბაზარზე საქონლის გაცვლა-გამოცვლის დარღვევა აღინიშნება **საერთაშორისო** ბაზარზე. მარკის შინაური კურსი უცხოეთის კურსთან—შვეიცარიის ფრანკთან, ამერიკის დოლლართან, ინგლისის გირ. სტერლინგთან, განისაზღვრება სათამასუქო კურსით, ე. ი. ფულის იმ რაოდენობით, რომელიც საჭიროა 100 ფრანკის გერმანულ მარკებზე გადასაცვლელათ. თუ ომამდე 100 86 მარკა ღირდა, ომის დროს 100 ფრანკით შეიძლებოდა 120 და შემდეგ 150 მარკის ყიდვა.

საერთაშორისო დამოკიდებულების აღდგენის შემდეგ ჩვენ ვხედავთ, რომ ვალიუტა სწრაფად ეცემოდა თებერვლის დამლევს და მარტის დამდეგში დამოკიდებულება ისეთი იყო, რომ **100 შვეიცარულ ფრანკში ჩვენ ვაძლევდით 2000 მარკას**. ამნაირად, მარკების ღირებულება თავის ერთ მეხუთედამდე დაეცა და მარკა ღირდა უკვე არა 100, არამედ 5 პფენიგი.

ფულის კურსის დაცემა სხვა და სხვანაირად ხდება შინაურ და უცხოეთის ბაზარზე. შინაურ ბაზარზე კურსის დაცემა უფრო ადრე იქ ხდებოდა, სადაც **თავისუფალი ვაჭრობაა ჯამეფებული**.

წასულ წელს ვაჭრობის თავისუფლება უფრო და უფრო ვრცელდებოდა. სახელმწიფოს ჩარევას ადგილი ქონდა 2 კატეგორიის მიმართ: 1) წარმოების პროდუქტების შესახებ, რამდენათაც ისინი ნაწილდება; 2) და ბინების შესახებ. ფასები ბინებზე შედარებით ნაკლებათაა მომატებული. ფასების დაწესებაში სახელმწიფოს ჩარევისაგან დამოუკიდებლათ, როგორც გამოცდილება გვაჩვენებს, ფულის ღირებულების დაცემას სხვადასხვა საქონელზე ერთნაირი გავლენა არ აქვს. საზოგადოთ კი შეიძლება ითქვას, რომ რაც უფრო საჭირო პროდუქტი, მით უფრო დამოკიდებულია იგი ფულის ფასების დაცემისაგან. ამას ჩვენ ყველგან ვხედავთ ჩვენ მიერ ტყავის გაცემის დროს. გამოცდილება აგრეთვე გვაჩვენებს, რომ ერთი საქონელი ყველაზე უფრო გვიან ეგუება ფულების ღირებულების დაცემას: **ეს არის—ხამუშაო ძალა**. აქ ყოველთვის უნდა გაიწიოს ანგარიში მრეწველთა იმ ძლიერ წინააღმდეგობას, რასაც ისინი უწევენ ფულის ფასის დაცემასთან შეგუების პროცესს. ეს შეგუება შეიძლება მიღწეულ იქნას ბრძოლით, რომლის წარმოება მით უფრო ძნელია, რაც უფრო ხშირათ ხდება საჭირო ხელფასის მომატება—ფულის

*) ამოღებულია გერმანიის დამოუკიდებელ სოციალისტების გაზეთ „ფრეი ჰეტის“ №№ 192, 196 და 198.

დღეს

ლოიდ ჯორჯმა განაცხადა თემთა პალატაში, რომ მოკავშირეები დაეხმარებიან პოლონეთს, უკეთუ ბოლშევიკები ზავის თანახმა არ იქნებიანო.

საბჭოთა ჯარების წინსვლა ვარშავის მიმართულებით გრძელდება.

პოლონეთის პარლამენტიორები 10 აგვისტოს ბრესტ-ლიტოვსკში მივიდნენ.

გენ. ლიუდენდორფი უარყოფს პარიზის გაზეთების ცნობას, თითქოს მასსა და ტროცკის შორის შეთანხმება მომხდარიყოს.

ინგლისის და საფრანგეთის მთავრობები ყოველ ზომას ღებულობენ გენ. ვრანგელის ცნობის საკითხში შეთანხმების მისაღწევად.

საბჭოთა რუსეთსა და ლატვიას შორის ზავი შეიკვრა.

ფინეთსა და საბჭოთა რუსეთს შორის ჩამოვარდა დროებითი ზავი,—31 დღის ვადით.

ვენიზელოსს ლიონის ვაგზალზე პარიზში თავს დაესხა ორი ბერძენი აფიცერი. ვენიზელოსი დასჭრეს. თავდამსხმელნი შეიპყრეს.

სომხეთში დარალაგეზ-ზანგეზურის ფრონტზე ბოლშევიკები, მიუხედავათ დროებითი ზავისა, შეტევაზე გადავიდნენ, მაგრამ სომხის ჯარმა მათი თავდასხმა ყველგან მოიგერია.

ღირებულების დაცემასთან ერთად რადგანაც ეს ბრძოლა ასუსტებს პროფესიონალურ კავშირებს და მუშათა ძალ-ღონეს. ამგვარათ, ჩვენ ვხედავთ, რომ რაც უფრო ძლიერათ ეცემა ფულის ღირებულება, მით უფრო მეტია განსხვავება სამუშაო ხელფასსა და ამ სამუშაო ხელფასის მყიდველობით უნარს შორის. ეს შენელება ხელფასის შეგუებისა ფასებთან, ფულების ღირებულების დაცემის პერიოდში, არის მეტად მნიშვნელოვანი მომენტი თანამედროვე სამეურნეო მდგომარეობის განსაზღვრაში.

(შემდეგი იქნება).

საბჭოთა რუსეთში

(გაზეთებიდან)

საჩუქრები.

პეტროვსკი, ამ დღეებში მოსკოვში გავა მატარებელი „წითელი დაღესტანი", რომელიც წაუღებს მოსკოვს საჩუქრებს და გადასცემს სალამს დაღესტანის ღარიბ ღატაკებისგან რუსეთის წითელ პროლეტარიატს. იგზავნება ღვინო, მატყლი, შალი, მარილი, შინამრეწველობის საგნები და ეროვნული ტანისამოსი და იარაღი წითელი არმიის ბელადებისთვის. (კავკავის „კომუნისტი" № 98),

მესამე ინტერნაციონალის „დღესასწაული" კავკავში. კავკავის „კომუნისტის" № 98-ში მოყვანილია აღწერილობა დღესასწაულისა, რომელიც გაიმართა იქ 1 აგვისტოს მე 3 ინტერნაციონალის საპატიოთ. აღწერილობაში, სხვათა შორის, ნათქვამია: „მაყურებლის ყურადღებას იქცევს სოციალისტურ კულტურის საგრძნობლათ დიდი კავშირის წევრთა და სახალხო განათლების მუშაკთა მცირერიცხოვანობა. აშკარაა, ამ დიად და საზეიმო დღესაც მათ ვერ დაუთრგუნიათ თავისი „აპოლიტიკობა". ქალაქის მოედანზე გამართულ მიტინგზე ულაპარაკნია კომ. პარტიის საოლქო კომიტეტის თავმჯდ. კვირკელიას და საოლქო ბიუროს წარმომადგენელს ტაკოევს, რომლის სიტყვის დროსაც „მოედნის შუაგულზე დასწვეს 2 უზარმაზარი „ჩუჩელა", რომელთაგან ერთი გამოხატავდა ძველ ბურჟუაზიულ თვითმპყრობელურ ქვეყანას და მეორე ყვითელ ინტერნაციონალს". გაზეთის სიტყვით, ამან დიდი აღტაცება გამოიწვია დამსწრეთა შორის.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

16 აგვისტო.

ბოლშევიკების ცნობები

სამხედრო ცნობა.

მოსკოვი. აგვ. 15 პლოცკის მიმართულებით აგვ. 12 ჩვენ ქალ. სეროცკი დავიკავეთ. ნოვოგეორგიევსკის მიმართულებით ჩვენ გავედით ნასელსკ-სეროცკის ხაზზე, რომელიც ნოვოგეორგიევსკიდან 15 ვერსტზე იმყოფება. ვარშავის მიმართულებით ჩვენ ქალ. ნოვომინსკი დავიკავეთ. ლიუბლინის რაიონში ჩვენი ჯარები, სძლევენ რა მტრის წინააღმდეგობას, იბრძვიან ქალ. ლიუბარტოვთან. ხოლმის რაიონში ჩვენი ჯარები აგვისტოს 11 ქალ. ხოლმის აღმოსავლეთით ებრძოდენ მოწინააღმდეგეს.

საბჭოთა რუსეთი ახალ შემოტევას უნდა ელოდეს.

საბჭოთა რუსეთი პოლონელების დამარცხების შემდეგ ახალ შემოტევას უნდა ელოდეს. მოკავშირეები არა სცხრებიან. წითელი საბჭოთა რუსეთი აფრთხობს ევროპის ბურჟუაზიას. საფრანგეთი მზათ არის თითქმის, უკვე აღარ არსებულ თეთრგვარდიელთა პოლონეთს, ვითომდა დასახმარებლად, თავისი ჯარები გაუგზავნოს. ამგვარათ, მას სურს ებრძოლოს საბჭოთა მთავრობას. ამ ავანტიურის განსახორციელებლად იგი მზათ არის ჩამოსცილდეს თავის მოკავშირე ინგლისს. საბჭოთა მთავრობა ელის ახალს და უფრო სერიოზულ შემოტევას, ვიდრე პოლონეთის შემოტევა იყო. ჩვენ უნდა მოვიკრიბოთ მთელი ძალღონე და მოკავშირეთა ახალ ცდას გავსცეთ იმგვარივე პასუხი, როგორიც პოლონეთს.

დროებითი ზავი ფინეთთან.

ფინეთთან შეიკრა დროებითი ზავი 31 დღით და გაგრძელდება იმდენ ხანს, სანამ ერთ-ერთი სახელმწიფო არ განაცხადებს, რომ დროებითი ზავი აღარ არსებობს. საბჭოთა რუსეთისა და ფინეთის ჯარების შორის არსებული სადემარკაციო ხაზი არ შეიძლება ფინეთ რუსეთის სახელმწიფო საზღვრათ ჩაითვალოს.

ზავი ლატვიასთან.

იოფემ ლატვიასთან ზავის შესახებ განაცხადა, რომ საბჭ. რუსეთმა ამ ზავით არა მარტო სარკმელი, არამედ ფართო კარები გახსნა, რადგანაც ჩვენ საშუალება გვაქვს ლატვიის მშვენიერი ნავთსადგურებით ვისარგებლოთ და საქონელი თავისუფლად გავიტანოთ და შემოვიტანოთ.

ბელაკუნი მოსკოვში.

მოსკოვში მოვიდა ბელაკუნი, რომელიც უნგრეთის საბჭოთა მთავრობის სათავეში იდგა.

გერმანული ცნობები

გენ. ლიუდენდორფის წერილი.

გენერალი ლიუდენდორფი ერთ-ერთ გაზეთში სწერს გერმანიის ნეიტრალიტეტის შესახებ და კატეგორიულად უარყოფს პარიზის გაზეთების ზღაპრებს მისსა და ტროცკის შორის თითქოს მომხდარ შეთანხმების შესახებ.

რუსეთის ჯარების წინსვლა.

რუსეთის ჯარებმა დაიკავეს ილოვო, პოლონელები ფიქრობენ წინააღმდეგობა გაუწიონ რუსეთის ჯარებს სალდაუს სამხრეთით 3 კილომეტრზე.

რადიო-დეპეშები საფრანგეთსა და ამერიკას შორის.

საფრანგეთის ფოსტა-ტელეგრაფის მინისტრის ამხანაგმა ამერიკის საზღვაო სამინისტროსთან დასდო კონვენცია კერძო რადიო-დეპეშების გაგზავნის შესახებ. გასაგზავნი ფასი ისეთივე იქნება როგორც ჩვეულებრივ დეპეშებზე.

გერმანიის პასუხი ჩიჩერინს.

ჩიჩერინის რადიო დეპეშაზე გერმანიის მთავრობამ უპასუხა, საპლებისციტო რაიონში მყოფ პოლონელებს თუ თქვენ განაიარაღებთ, ჩვენც ჩვენს ტერიტორიაზე მყოფ ყველა მებრძოლ სახელმწიფოთა ჯარებს განვაიარაღებთო.

საარის ოლქში.

საარის ოლქში საფრანგეთის მთავრობამ აღადგინა, „პასპორტების სისტემა", პრესის ცენზურა და მოხელეებს უფლება მისცა კავშირების დაარსების. გაფიცვის მდგომარეობა ჯერ კიდევ არაა გამორკვეული. ზოგიერთ ადგილას მდგომარეობა მეტად გამწვავდა.

ფრანგული ცნობები

დანგრეული ქალაქების და სოფლების აღდგენის გამო.

დანგრეულ ქალაქებისა და სოფლების აღდგენის გამო საფრანგეთში ხე-ტყის მასალის მოთხოვნილება რამდენიმე წლის განმავლობაში მეტად გაიზარდა ომამდის 12 მილიონ კუბიკურ მეტრი ხე ტყის მოთხოვნილება იყო და ახლა კი ეს მოთხოვნილება 15 მილიონ კუბ. მეტრს უდრის.

საქ. დეპ. სააგენტოს საინფორმაციო განყოფილება

16 აგვისტო.

გერმანიის დელეგაცია რუსეთში.

ბერლინი. აგვისტ. 3. საფაბრიკო-საქარხნო კომიტეტების უკანასკნელ კონფერენციაზე რუსეთში დელეგაციის გაგზავნა გადასწყვიტეს: დელეგაციის მიზანი იქნება: გაეცნოს რუსეთის მუშათა ცხოვრებას და გამოარკვიოს, თუ რა საფუძველზე შეიძლება სურსათისა და ნედლი მასალის და აგრეთვე საფაბრიკო საქონლის გაცვლა-გამოცვლა. დელეგაციაში აირჩიეს: რუში, ციგლი და ეტერნი.

უკრაინის ჯარის გასაცნობათ.

ვენა. აგვისტოს 4. ადგილობრივ გაზეთების ცნობით საფრანგეთის სახელმწიფოს წარმომადგენელს მოლაპარაკება ჰქონდა უკრაინის ჯარების ხელმძღვანელ ომელიანოვიჩ—პავლენკოსთან უკრაინის ჯარისათვის სატეხნიკო მასალის მიწოდების შესახებ. განზრახულია გაიგზავნოს საფრანგეთის კომისია უკრაინაში, უკრაინის ჯარის მდგომარეობის გასაცნობად.

წერილი რუსეთის შესახებ.

რომი. გაზეთ „კორიერე დელა სერა-ში" დაბეჭდილია დიდი წერილი რუსეთის შესახებ. წერილს ასეთი შენიშვნა აქვს გაკეთებული: ეს წერილი ეკუთვნის რუსეთის ცხოვრებისა და მისი დღევანდელ მდგომარეობის მცოდნეს. ავტორი, პირველ ყოვლისა, აღნიშნავს რკინის გზის ტრანსპორტის დაშლას და სწერს: 500,000 ვაგონიდან, რომელიც რევოლიუციამდე იყო ხმარებაში, ახლა დარჩენილია მხოლოდ 140,000 ვაგონი და ისიც სანახევროდ საჭიროებს სერიოზულ შეკეთებას. ტრანსპორტის დაშლას. მალავენ უცხოელებთან და მათ აჩვენებენ მხოლოდ საუკეთესო სამგზავრო მატარებლებს, რომელიც მოძრაობს მოსკოვსა და პეტროგრადს შუა, ტრანსპოტის მდგომარეობა ისეთია, რომ შეუძლებელია საზღვარ-გარეთ საქონლის გატანაზე ფიქრიც კი. სასურსათო მდგომარეობა გამოუვალია, იგი შედარებით უკეთეს მდგომარეობაშია სოფლებში, სადაც მართალია, ფულით ვერაფერს იყიდით, მაგრამ მარილს თუ მიიტანთ, ყველაფერს იშოვნი. ტამბოვისა და რიაზანის გლეხებმა, როდესაც გაიგეს, რომ მე უცხოელი ვიყავი, გ ნცვიფრებით მითხრეს: გადაირიეთ, რომ ამ ჯოჯოხეთში მოდითო? იგივე მითხრეს—როდის იქნება, რომ ამ ჯოჯოხეთს ბოლო მოეღებაო. მუშები მუშაობენ არა ნაკლებ 14 საათისა და ცხოვრობენ ნახევრად მშიერნი. მუშების აზრით, რასაკვირველია, ყველაფერ ამაში დამნაშავეა ძველი ბურჟუაზია. მიუხედავათ დიდი სამუშაო დღისა, მრეწველობა მაინც დაცემულია. ავტორზე მძიმე შთაბეჭდილება დასტოვა ტიფიანებისა და ხოლერიანების ნახვამ.

სამინისტროს კრიზისი ესტონეთში.

რიგა აგვისტოს 3. ესტონეთის პრესა აღნიშნავს სამინისტროს კრიზისს. მთავრობის თავმჯდომარემ სამსახურს თავი დაანება. სდგება ახალი კოალიციონური მთავრობა. ბოლშევიკების გავლენა არ სჩანს. ეს აიხსნება ბოლშევიკების სურვილით აალდინონ ესტონეთს დაშლა და იგი ევროპასთან დამოკიდებულებისათვის გამოიყენონ. იმავე გაზეთის ცნობით ბოლშევიკებმა რეველში მოაწყვეს სელის ნიმუშების საჩვენებელი მუზეუმი. მათ ამით სურთ მიიზიდონ უცხოელი ვაჭრები.

დახმარება პოლონეთს.

პარიზი, აგვ. 4. ბრიუსელიდან მიღებულ ცნობით გრაბსკიმ, ინგლისისა და საფრანგეთის წარმომადგენლებთან მოლაპარაკების დროს, აღნიშნა, რომ პოლონეთის დამარცხების უმთავრესი მიზეზი სამხედრო მასალის სიძვირე იყოო. ბოლშევიკებს კი ჰქონდათ საუკეთესო სამხედრო მასალა, რომელიც თავის დროზე მოკავშირეებმა დენიკინ-კოლჩაკს მიაწოდეს და რომლიდანაც ეს მასალა ბოლშევიკებს დარჩათ. არ იყო საკმაო მარტო მამულიშვილური გრძნობები. ახლა ასეთი მამულიშვილობა საკმაო იქნება, თუ მოკავშირეები საჭირო სამხედრო მასალას მოგვაწვდიან. პოლონეთს სწამს თავისი ძალა და ევროპის მორალური დახმარებით ის თავს დააღწევს ბოლშევიზმის საშინელ თავდასხმას. დაბოლოს გრაბსკიმ განაცხადა, რომ საბჭოთა რუსეთთან მოლაპარაკებაზე დახარჯულმა დრომ დაასუსტა პოლონეთი და უფრო განამტკიცა საბჭოთა რუსეთის დაპყრობითი მიზნებიო.

ინგლისის მუშები და კომუნისტები.

პარიზი, აგვისტოს 4. „ლა დემოკრატია ნუველი" იუწყება: კომუნისტები დიდ ყურადღებას აქცევენ ინგლისის მუშებს. ისინი მათგან მოელიან დახმარებას. მაგრამ კომუნისტები ამაში მეტად სცდებიან. ინგლისის მუშათა პარტიამ აშკარათ უარყო მესამე ინტერნაციონალის პოზიცია 2,910,000 ხმით წინააღმდეგ 516,000 ხმისა. მაკდონალდმა მოსკოვში ყოფნის შემდეგ შეიცვალა თავისი დამოკიდებულება ბოლშევიზმისადმი. მან განაცხადა: ბოლშევიკებს უნდათ თავისი წყობილება გაავრცელონ ევროპაში ძალით, ხიშტებით, რეპრესიებითა და „ჩრეზვიჩაიკებით", მაგრამ პროლეტარიატს უნდა სისხლის დაუღვრელად განახორციელოს თავისუფალი წყობილება და ოცნებობს საყოველთაო თანასწორობაზეო. ინგლისელი მუშა უპირველეს ყოვლისა პრაქტიკოსია და სისხლისაგან დაბრმავებაზე არ ოცნებობს. იმედი უნდა გვქონდეს, რომ საფრანგეთის მუშებიც სოციალიზმისათვის ბრძოლაში ინგლისის მუშებთან შეთანხმებულნი იქნებიანო. (დ. ს.).

თათბირი ომის და ზავის შესახებ.

ლონდონი. აგვისტოს 9 (რადიოთი) ლოიდ ჯორჯი კერზონის თანხლებით შეხვდა ამირბარ ბიტის, მილიერანს და ფოშს, რომელნიც დღეს დილას ნაღმოსნით ფოლკსტონში ჩამოვიდნენ. ოფიციალურ მისალმების შემდეგ აზრთა გაცვლა-გამოცვლა მოხდა. შემდეგ გაემართნენ „ოლიმპიის" ვილაზე, გაისის მახლობლად. აქ მიიღებენ საბოლოო გადაწყვეტილებას ომისა და ზავის შესახებ.

კამენევი და კრასინი დასთანხმდნენ.

„ეკნინგ სტანდარტი" სწერს: კამენევი და კრასინი დასთანხმდენ ლოიდ ჯორჯის წინადადებას პოლონეთთან 10 დღით ომის შეწყვეტის შესახებ. ამ ხნის განმავლობაში უნდა მოხდეს საზავო მოლაპარაკება. ამ თანხმობას ესაჭიროება აგრეთვე მოსკოვის დასტურიც.

კონფერენციას რუსეთისაგან პასუხი არ მიუღია.

„ქსჩენდშ ტელეგრაფ კომპანი" სწერს: კონფერენციას რუსეთისაგან პასუხი ჯერ კიდევ არ მიუღია, რაც მდგომარეობას მეტად აუარესებს. კონფერენციის საღამოს სხდომაზე იმსჯელეს პოლონეთისათვის დახმარების, აღმოჩენის შესახებ, იმ შემთხვევაში, თუ პოლონეთსა და რუსეთს შორის შეთანხმება არ მოხდა. პოლონეთი მწუხარებით აღნიშნავს, რომ საბჭოთა მთავრობა სცდილობს ომის გაჭიანურებას.

პოლონეთის მთავრობა მომხრეა ზავისა უფრო უდავო უფლების საფუძველზე. ის ყოველგვარ ზომას მიიღებს, რომ მომავალში ანტანტასა და პოლონეთს შორის კეთილ მეგობრული დამოკიდებულება განმტკიცდეს. ნოტაში აღნიშნულია, რომ პოლონეთის მთავრობას საჭიროდ არ მიაჩნია შეეხოს პოლონეთის შინაურ საქმეებში ჩარევის საკითხს.

მოსკოვი არ ღებულობს რადიოს.

შემდეგ მოსული რადიოს ცნობით მოსკოვი არ ღებულობს რადიოს და ამტკიცებს, რომ ამაში მას ხელს უშლის ატმოსფერული პირობები. იუწყებიან: საბჭოთა მთავრობამ განაცხადა, რომ ის თავის თავზე ღებულობს პასუხისმგებლობას, თუ საომარი მოქმედება გაგრძელდება. მიუხედავათ ამისა პოლონეთი მზადაა ყოველი ზომა მიიღოს ომის შესაწყვეტად. პოლონეთი თანახმაა მოსკოვის წინადადებისა და იგი გაგზავნის დელეგატებს, მხოლოდ საჭიროა დელეგატების ხელშეუხებლობის გარანტია და აგრეთვე იმის პირობის მიცემა, რომ მოლაპარაკების დაწყებისას აგრესიული მოქმედება შესწყდება.

რობერტ სესილის ახალი მოსაზრება

რობერტ სესილმა თემთა პალატაში წამოაყენა ახალი მოსაზრება პოლონეთ-რუსეთის შორის ზავის საკითხის შესახებ. ეს მოსაზრება ყველამ მოიწონა. იგი იმაში მდგომარეობს, რომ საზავო მოლაპარაკებაში მონაწილეობას უნდა ღებულობდენ არა მარტო მთავრობის წარმომადგენლები, არამედ ხალხისაც. თუ საჭირო იქნა, მაგალითად, თემთა პალატამ უნდა გაგზავნოს საზავო მოლაპარაკებაში მონაწილეობის მისაღებათ 2, ან 3 თავის წარმომადგენელი. კონფერენციის შესახებ სესილმა იმედი გამოსთქვა, რომ მასში მონაწილეობას მიიღებენ რუსეთისა და გერმანიის წარმომადგენლებიც.

ლოიდ ჯორჯის მოხსენება თემთა პალატაში.

ლონდონი. აგვისტოს 11. (ინგლისური რადიო). დღეს ლოიდ ჯორჯმა თემთა პალატაში მოხსენება გააკეთა პოლონეთის საკითხის შესახებ. მან აღნიშნა ამ საკითხის მოსაგვარებლად ინგლისის მიერ მიღებული ღონისძიებანი. ლოიდ ჯორჯმა სთქვა: საბჭოთა მთავრობა, რასაკვირველია, ანგარიშს უწევს იმ ფაქტს რომ მიუხედავად მოკავშირეთა გაფრთხილებისა, პირველად პოლონელები დაესხნენ თავს რუსეთს. საბჭოთა მთავრობას აქვს უფლება მოითხოვოს იმის გარანტია, რომ ასეთი რამ მომავალში არ განმეორდეს. მაგრამ პოლონელების მიმართ, შურისძიებისა და რეპრესიების გასამართლებლად მას არავითარი გასამართლებელი საბუთი არ აქვს. მოკავშირეთა მიზანია რუსეთსა და პოლონეთს შორის ზავის ჩამოგდება. პოლონეთი დამოუკიდებელი უნდა დარჩეს. მოკავშირეებმა წინადადება მისცეს რუსეთს, რომ კვირა ღამეს შეეწყვიტათ ომი. ეს წინადადება მათ არ მიიღეს. ვინაიდან მინსკის თათბირი ოთხშაბათისათვის იყო დანიშნული, მოკავშირეებმა წინადადება მისცეს პოლონეთს მანამდის მოეხერხებია დროებითი ზავის ჩამოგდება, იმ პირობით, რომ პოლონეთის დამოუკიდებლობა მის ეთნოგრაფიულ საზღვრებში დაცული ყოფილიყო.

მოკავშირეთა ეს აზრი საბჭოთა მთავრობასაც ეუწყა. ამასთანავე განცხადებული გვქონდა, რომ თუ პოლონეთი საზავო პირობებს მიიღებდა, მაშინ მოკავშირეები საქმეში არ ჩაერევოდნენ. თუ ბოლშევიკები წამოაყენებენ პოლონეთის დამოუკიდებლობის დამრღვევ პირობებს, პოლონელები ამას არ მიიღებენ და ბრძოლას განაგრძობდნენ, მაშინ, რასაკვირველია, მოკავშირეები პოლონეთს დაეხმარებიან. მოკავშირე სახელმწიფოებს არ შეუძლიათ პოლონეთის არსებობას გულგრილად უცქერონ. მოკავშირეები პოლონელებს დაეხმარებიან თავის ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში. დახმარება მიეცემა პოლონეთის ერს, თუ ის იბრძოლებს თავის არსებობისათვის. ლოიდ ჯორჯმა მიმართა ინგლისის მუშათა პარტიას წინადადებით რუსეთ-პოლონეთის საქმეებში მონაწილეობის მიღების შესახებ. პოლონეთის პოლიტიკის შესახებ მან სთქვა: პოლონელებს თავის დროზე უნდა მიეღო იმათი რჩევა, რომლებიც 4 წლის განმავლობაში აწარმოებდენ ომს და რომლებმაც გამოიჩინეს დიდი სტრატეგიული ნიჭიო. პრემიერმა განაცხადა: მოკავშირეთა ჯარები არ გაიგზავნება პოლონეთში. ამგვარია ინგლისის მთავრობის მოსაზრება. თუ მინსკის თათბირი უშედეგოთ დასრულდა, მოკავშირეები იქონიებენ გავლენას რუსეთზე თავის ზომების მიღებით. ანტანტას სურვილია მოსკოვმა პოლონეთი დარჩობისაგან გაანთავისუფლოს, თუ ომი გაგრძელდება, იმ შემთხვევაში პოლონეთს სამხედრო მასალას მიაწვდიან. ლოიდ ჯორჯმა უარყო ის მოსაზრება, თითქოს ინგლისის მთავრობას კავშირი ჰქონდეს რეაქციონერთა შეთქმულებასთან რუსეთის დემოკრატიულ მთავრობის დასამხობლად. თუ შეწყდა დამოკიდებულება რევოლიციონურ რუსეთის მთავრობასთან, ეს იმის გამო კი არა, რომ იგი რევოლიუციონურია, არამედ იმიტომ, რომ მას უნდა ომი ბოლომდე გააგრძელოს.

იტალიური ცნობები

გენ. ვრანგელის ცნობა და კრასინ-კამენევთან დამოკიდებულების შეწყვეტა.

რომი. აგვ. 14. საფრანგეთის საქმეთა რწმუნებული ოფიციალურად ატყობინებს გარეშე საქმეთა სამინისტროს საფრანგეთის მიერ ვრანგელის მთავრობის ცნობას და კრასინ-კამენევთან დამოკიდებულების შეწყვეტას.

გენ. ვრანგელის ცნობის გარშემო.

პარიზი. „ავასი" იუწყება: ინგლისისა და საფრანგეთის მთავრობები ყოველ ზომას ღებულობენ ვრანგელის მთავრობის ცნობის საკითხში შეთანხმების მისაღწევად. პოლიტიკურ წრეებში იმედი აქვთ, რომ ორივე სახელმწიფოს მთავრობა ამ საკითხში შეთანხმდება.

ვარშავაში.

ვარშავა. თეატრის მოედანზე მიტინგი გაიმართა. გადასწყვიტეს დაიცვან დედაქალაქი უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე.

ვ ნიზელოსის დაჭრა

პარიზი. როდესაც ვენიზელოსი მარსელს წამოსასვლელად ლიონის ვოგზალზე მოვიდა, მას მიუახლოვდა ორი ბერძენი აფიცერი, რომელთაც მას რამოდენიმეჯერ ესროლეს. აფიცრები იქვე დაიჭირეს. ვენიზელოსი დაიჭრა. დაჭრილის მდგომარეობა არ არის საშიში.

პოლონეთის პარლამენტიორები.

ვარშავა. „ტანი" აქვეყნებს მოსკოვიდან მიღებულ დეპეშას, რომელიც გაგზავნა ინგლისს. ამ დეპეშაში მოთხოვნილია საბჭოთა რუსეთის ცნობა, სამხედრო მოქმედებათა შეწყვეტა და სამხედრო და სამოქალაქო ტყვეების გაცვლა.

საფრანგეთის რადიოს ცნობა.

პოლონეთის ცნობით მტერი მოიწევს ჩრილოეთ ფრონტზე. ცხენოსანი ჯარი ვარშავას 40 ვერსტით მიუახლოვდა. მიუხედავათ ამისა, მარშალი პილსუდსკი აცხადებს: პოლონეთის მთავრობა უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე დაიცავს თავის დედა-ქალაქსო.

საფრანგეთის მისიის ცნობა

საფრანგეთ ინგლისის გაუგებრობა

საფრანგეთ-ინგლისის გაუგებრობას ბოლო ეღება. რეიტერის სააგენტოს ცნობით საფრანგეთის მიერ ვრანგელის მთავრობის ცნობა სრულებითაც არ ნიშნავს ვრანგელისათვის სამხედრო დახმარების აღმოჩენას. მეორე მხრით ლონდონიდან მოსული ცნობით ინგლისის მთავრობას არავითარი რჩევა არ მიუცია პოლონეთისათვის, რომ მიეღოს მას საბჭოთა რუსეთის წინადადება, მხოლოდ გააფრთხილა, რომ მეტი ნდობით მოკიდებოდა საბჭოთა რუსეთის საზავო პირობებს, ვინაიდან ინგლისის ხალხი ამ პირობების გასაუმჯობესებლად ომის გამოცხადებას არ მოიწონებდაო.

რუსეთ-პოლონეთის მოლაპაკება.

ლონდონი აგვისტოს 11. (ინგლისის რადიო) რუსეთ-პოლონეთის მოლაპარაკებას ყველა დიდ ყურადღებას აპყრობს. დიპლომატიურ წრეებში იმედი აქვთ ამ მოლაპარაკების სასურველად დაბოლოვებისა. ახლა ნოტებს უგზავნიან ერთმანეთს და შემდეგ კი ლონდონში მოხდება კონფერენცია, რომელზედაც რუსეთისა და ბალტიის სახელმწიფოებიც მიიღებენ მონაწილეობას.

იერიშები ვარშავაზე.

ამბობენ, რომ ვარშავაზე უკვე მიაქვთ იერიშებიო.

„სტურდეი ჟურნალი" სწერს: მოსკოვის მთავრობამ წინადადება მისცა რუმინეთს რუსეთთან პირდაპირი საზავო მოლაპარაკების დაწყებისა.

საბჭოთა რუსეთის საზავო პირობები.

გამოქვეყნდა საბჭოთა რუსეთის საზავო პირობები, რომელსაც თუმცა სასტიკად, მაგრამ მაინც მისაღებად სთვლიან საზავო მოლაპარაკების დასაწყებად.

ლოიდ-ჯორჯის გამოსვლის გამო.

თემთა პალატაში ლოიდ-ჯორჯის გამოსვლის გამო გაზეთები კმაყოფილებას გამოსთქვამენ. ამბობენ ცნობაა, რომ რადიკალთა და მუშათა წრეები დიდი თანაგრძნობით შეხვდენ მის სიტყვას.

სომხეთში

ამერიკელთა დახმარება.

სტამბოლიდან თფილისს ჩამოვიდა და იმავე დღეს სასწრაფოდ ერევანს გაემგზავრა ამერიკის დამხმარე კომიტეტის საქმეთა მმართველი ვიკრი.

საზავო ხელშეკრულება ოსმალეთთან

სომხეთის დელეგაციის თავმჯდომარემ აჰარონიანმა აცნობა პარიზიდან სომხეთის მთავრობას, რომ აგვისტოს 10 მან სხვა სახელმწიფოთა დელეგატებთან ერთად ხელი მოაწერა ოსმალეთის საზავო ხელშეკრულებას.

დარალაგეზ ზანგეზურის ფრონტზე.

ბოლშევიკებმა, მიუხედავად დროებით ზავისა, ასტეხეს სროლა და გადავიდნენ თავდასხმაზე, მაგრამ სომხების ჯარმა მტრის თავდასხმა ყველგან მოიგერია.

საქართველოში არსებული რ. ს. ფ. ს. რ. სრულუფლებიან წარმომადგენლობის ბეჭდვითი ბიულეტენი.

16 აგვისტო.

გაზ. „ბარბის" და „ერთობის" 11 აგვისტოს ნომერში ბეჭვდითი ბიუროს ცნობებისათვის გაკეთებულ სარედაქციო შენიშვნების გამო საქართველოში არსებულ რუს. სოც. ფედ. საბჭოთა რესპუბლიკის სრულუფლებიანი წარმომადგენლობის ბეჭდვითი ბიურო იუწყება:

1) ცნობა იმის შესახებ, რომ საქართველოს კონსული სევასტოპოლში ვრანგელს მისალმა, ჩვენი არ არის და ამოღებულია თეთრგვარდიელთა გაზ. „ნოვაია რუსკაია ჟიზნ"-იდან.

2) „სუვორინის ალსარებანი" მოთავსებული იყო ყირიმის გაზ. „ვეჩერნეე ვრემია"-ში.

3) ბეჭვდითი ბიურო ყოველთვის აღნიშნავს ხოლმე ცნობების წყაროს.

საქართველო და ვრანგელი.

სევასტოპოლი. 5 აგვისტო. ყირიმის პრესაში თანდათან უფრო ხშირად ვხვდებით ცნობებს ვრანგელისადმი საქართველოს მთავრობის კეთილ-განწყობილების შესახებ. ასე მაგალ. „ვეჩერნეე ვრემია" სწერს: „ამ დღეებში ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ შესაძლებელია საქართველოს ჩვენზე ორიენტაცია. უკვე არის ამის დამამტკიცებელი ოფიციალური ცნობები".

სამხედრო ცნობა.

მოსკოვი. 15 აგვისტო. (რადიო). პოლოცკის მიმართ. ქ. სერპეცი ავიღეთ ნოვოგეორგიევსკისაკენ მივაღწიეთ ნასელსკ-სეროცკის ნოვოგიორგევსკიდან 15—20 ვერსის მანძილზე. ვარშავისკენ ქ. ნოვომინსკი ავიღეთ. ლიუბლინის რაიონში ჩვენი ჯარი სძლევს პოლონელებს და ბრძოლას აწარმოებს ქ. ლიუბარტოვთან. ხოლმის რაიონში 11 აგვისტოს ჩვენი ჯარი, ქ. ხოლმის აღმოსავლეთით იბრძოდა.

ირანის წითელ არმიის წარმატებანი.

რეშტი, 10 აგვისტო. ირანის წითელი არმიის ნაწილმა სპარსეთში ქ. მეჯილი აიღო და წინსვლას განაგრძობს. ინგლისის და სპარსეთის ნაწილები ყაზვინისაკენ იხევენ. შაჰის მთავრობამ, რომელსაც თავისი ბედის ეშინია, ყაზვინიდან და ზენჯანიდან ჯარები თეირანში გამოიწვია. ზენჯანის დასაცავათ ინდოელთა 2 ასეული დასტოვეს.

ზავი ლატვიასთან.

მოსკოვი. 13 აგვისტო. საბჭოთა მთავრობამ ზავი შეკრა ლატვიის რესპუბლიკასთან.

სომხეთში.

ერევანი, 15 აგვისტო. 13 და 14 აგვისტოს საგანგებო სასამართლოს დადგენილებით დახვრიტეს ამხ. სტეფანე ალახვერდიანი, კომუნისტურ პარტიის კომიტეტის წევრი, 1917 და 1918 წ.წ. სარიყამიშის სამხედრო სარევოლიუციო კომიტეტის წევრი.

გაურკვეველი მდგომარეობა.

ნაუენი, 13 აგვისტო. ბრიტანეთის და საფრანგეთის მთავრობათა შორის გაუგებრობა დაიბადა ვრანგელის მთავრობის აღიარების გამო. საფრანგეთს ჯერ არ უცნობებია შეერთებულ შტატების მთავრობისთვის თავისი გადაწყვეტილება ვრანგელის ცნობის შესახებ, ხოლო ამერიკის მთავრობას არა აქვს განზრახული როგორც არ უნდა იყოს ანტი ბოლშევიკურ მთავრობის ცნობა ვიდრე იქ მდგომარეობა უფრო გარკვეული არ შეიქმნება.

გერმანიის წარმომადგენლები მოსკოვში

ლიონი, 14 აგვ. (რადიო) გაზ. „ფიგარო" იუწყება, რომ მოსკოვში ჩავიდა გერმანიის წარმომადგენელი ძლიერ ფართე რწმუნებით რუსეთ გერმანიის ურთიერთობის დასამყარებლად.

დელეგატების შეხვედრა

ლიონი 14 აგვ. ლონდონიდან იუწყებიან, რომ კამენევმა ინგლისის მთავრობას გადასცა ჩიჩერინის დეპეშა, სადაც ნათქვამია, რომ პოლონეთის დელეგატები ფრონტს გაივლიან 14 აგვისტოს.

ახალი ამბები

დღეს საღამოს 6 საათზე დანიშნულია საქ. ს. დ. მ. პ. თფილისის კომიტეტის მორიგი სხდომა.

— დღეს, საღამოს, 7 საათზე მუშათა სასახლეში დანიშნულია საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის მორიგი სხდომა.

ე. გეგეჭკორის გამგზავრება. აგვისტოს 14 თფილისიდან წალვერს გაემგზავრა გარეშე საქმეთა მინისტრი ე. პ. გეგეჭკორი. წალვერიდან მინისტრი აბასთუმნითა და ხულოთი ბათომს ჩავა, საიდანაც საზღვარ გარეთ გაემგზავრება. მატარებლის გასვლის წინ გასაცილებლად მივიდნენ: დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის ამხანაგი ს. მდივანი, დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმის წევრნი, გენერალი კვინიტაძე, მინისტრის ამხანაგი ქარცივაძე, გენ. გედევანიშვილი, ჭიჭინაძე და სხვები. მატარებლის გასვლის წინ წარმოსთქვეს სადღეგრძელო და უსურვეს მთავრობისაგან დაკისრებული მოვალეობის პირნათლად შესრულება. მატარებლის გასვლისას მუსიკამ ეროვნული ჰიმნი დაუკრა. (დ. ს.)

სამუსლიმანო საქართველოს მეჯლისის თავმჯდომარემ მამედ-ბეგ აბაშიძემ 14 აგვისტოს აბასთუმანში ინახულა მთავრობის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანია და შინ. საქ. მინისტრი ნ. რამიშვილი, რომელთაც ხანგრძლივ ესაუბრა.

მაიორ მაყაშვილის დაკრძალვა. აგვისტოს 14 მოხდა სამხედრო მფრინავის მაყაშვილის დაკრძალვა. დილის 10 ს. სამხედრო ტაძარში პანაშვიდი გადაიხადეს, რომელსაც დაესწრნენ; მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე ე. პ. გეგეჭკორი, სამხედრო მინისტრი გ. ლორთქიფანიძე, გენ. გედევანიშვილი, დამფ. კრების პრეზიდიუმი ა. ლომთათიძის მეთაურობით, აკაკი ჩხენკელი, მთავარსარდალი კვინიტაძე და სხ. პანაშვიდის გადახდის შემდეგ ე. გეგეჭკორმა, ლომთათიძემ, აკაკი ჩხენკელმა და კვინიტაძემ გამოიტანეს ცხედარი. სობოროდან პროცესია დიდუბისაკენ გაემართა. პროცესიაში მონაწილეობას იღებდა არტილერიას, სახალხო გვარდიისა და ქვეითა ჯარის ნაწილები. სასაფლაოზე გადაიხადეს უკანასკნელი პანაშვიდი, რის შემდეგაც ცხედარი დაასაფლავეს. სასაფლაოსთან სიტყვა წარმოსთქვა ერთ-ერთმა ჯარის კაცმა. მაყაშვილი სამხედრო მფრინავ მალაშხიასა და გრიგოლაიშვილის გვერდით დაასაფლავეს.

— მაიორ მაყაშვილის ტრაგიკულად გარდაცვალების გამო ვალიკო ჯუღელისაგან შემდეგი დეპეშა მივიღეთ: სახალხო გვარდიის მთავარი შტაბი გამოსთქვამს განუსაზღვრელ მწუხარებას შეუდარებელ მფრინავის ნიკოლოზ მაყაშვილის ტრაგიკულად გარდაცვალების გამო.

დასახიჩრებულ მუშათა და მოსამსახურეთა პენსიის გადიდება. დამფ. კრებაში შეიტანეს პროექტი დასახიჩრებულ მუშებისა და მოსამსახურეების პენსიის გადიდების შესახებ. განმარტებით ბარათში აღნიშნულია, რომ სახელმწიფოს მუშათა საყოველთაო დაზღვევის განხორციელებისათვის სჭირდება მტკიცე ხარჯთ-აღრიცხვა. მუშათა საყოველთაო დაზღვევა თუ განხორციელდა, მაშინ მუშებმა ამ საქმისათვის თვითონ უნდა გადასდონ განსაზღვრული ნაწილი თავის შემოსავლისა, რაც დღევანდელ მომენტში შეუძლებელია. ამის განხორციელებას ხელს უშლის აგრეთვე დამზღვევ კასებს შორის კავშირის უქონლობა, დაზღვევის პრინციპის სხვადასხვაობა და სხვა. ზემოდ დასახელებული პროექტი მუშათა საერთო დაზღვევის პირველი საფეხურია. პროექტის მიზანია რამდენიმეთ დააკმაყოფილოს დასახიჩრებულ მუშათა მოთხოვნილება. ცხოვრების გაძვირებამ ნამეტურ აუტანელი იმოქმედა ისეთ დასახიჩრებულ მუშებზე, რომლებიც მხოლოდ პენსიით ცხოვრობენ. პროექტის მიხედვით პენსია უნდა გადიდდეს იმისდა მიხედვით, რამდენადაც შრომის ხელფასის გადიდდება.

[illegible]

ქართველი ისრაელები

[illegible]

...ბაზე მხოლოდ სიონისტი ორატორები ლაპარაკობდნენ. სხვა შხამიან სიტყვებთან ერთად ასეთ სიტყვებსაც იმეორებდნენ: ჩვენ ძველი ხალხი ვართ, ჩვენ სხვა სახელმწიფოში არაფერი საქმე გვაქვს, ჩვენ ქართველებზე, ადირბეიჯანზე და სომხებზე უფრო ადრე გვქონდა სახელმწიფო, გვყავდა ჯარი, ვმღეროდით ჩვენს ეროვნულ ჰიმნსაო და სხვა.

აგრეთვე ცნობილი რაბინი, ბააზოვი თავის მრევლში ქალაქ ონში მიმართავს ხალხს: ხომ ხედავთ, ჩვენი მთავრობა ახალ-ახალ დეკრეტებს სცემს, რომლის ძალითაც ჩვენ, როგორც მოსულებს, წაგვართმევენ ყოველგვარ უფლებას დ უპირატესობასო. ბ. ბააზოვი სასტიკათ ეწინააღმდეგება ყველა იმ „ურწმუნოს" რომელიც გაბედავენ და რომელიმე პოლიტიკურ ორგანიზაციაში ჩაეწერებიან და მუშაობას დაიწყებენ. ასეთ პირებს ჩაქოლვასა და შეჩვენებას უპირებს, რადგანაც ეს თითქოს რჯულს ეწინააღმდეგება! საერთოდ ყველა კაცთმოძულე ნაციონალისტებს და კერძოთ სიონისტ შოვინისტებს, მართალია, საქართველოს დემოკრატია და აგრეთვე ქართველი ისრაელობა არასოდეს თანაუგრძნობენ, მაგრამ ჩვენ მაინც უნდა ვსთქვათ საქართველოს დემოკრატიისა და ქართველ ისრაელების მოსისხლე მტრების ნაციონალ-შოვინისტების საყურადღებოთ, რომ ტყუილად ასრიალებენ თავიანთ სისხლიან ენას, ვერავითარ ვნებას ვერ მოუტანენ მთლიან საქართველოს დემოკრატიას, რადგანაც მან მშვენივრათ იცის, რომ თუ წინათ რომელიმე სახელმწიფოს ჰყავდა ჯარი, იმღეროდა თავის ნაციონალურ ჰიმნს, თუ ასეთ პირობებში იყვენ ისრაელებიც და დღეს ისინი ასე ვერ სცხოვრობენ,—მიზეზი ასეთი მოვლენისა გახლავთ სწორეთ ის მწარე სინამდვილე რომლის პოლიტიკასაც ადგიან დღესაც ყველა ნაციონალ-შოვინისტები და აგრეთვე სიონისტებიც. თუ მაშინდელ სახელმწიფოებს, როგორც, ქრისტიანულს, აგრეთვე ისრაელებისას, სათავეში ედგენ თვითმპყრობელები, ბიუროკრატები, თავადები, მოლებ-ეპისკოპოსები, ხახმებ-რაბინები და სხვა და ცდილობდენ ყველანი ერთ-მანეთის [illegible], ერთის [illegible]დურებით მეორის გაბედნიერებას [illegible],—დღეს საქ. დემოკრატიას ეს [illegible] სწამს და არც ჰსურს იწამოს.

საქართველოს დემოკრატიას წინ მიუძღვის და სათავეში უდგას არა შოვინისტ-ნაციონალისტები, არამედ სოციალ-დემოკრატია და მისი მთავრობა, რომელთა მცნებას შეადგენს მხოლოდ [illegible]ბა, თანასწორობა, ძმობა და ამხანაგობა. თქვენ კი, ვაჟბატონებო, უმჯობესია გაჩუმდეთ, სანამ გვიან არ არის. თქვენს გამთიშველ პოლიტიკას დიდი ხანია გასავალი დაეკარგა, დღეს ყველასთვის გათენდა და სწორეთ ჩვენს ქართველ ისრაელების გაცივებულ-გაყინულ და დაბნელებულ ქოხმახს ესაჭიროება განათლება. ისრაელი ქართველები ასეთ განათლებას მხოლოთ ქრისტიან ქართველებთან ერთად ეღირსებიან.

ქართველი ისრაელი.

სამუშაოზე

მძინარე ბავშვი ჩავკეტე სახლში,
სამუშაოზედ გამოველ დედა;
ის გაიღვიძებს... ჩამოვარდება!
ბევრს იტირებს და მოუვა ბნედა!!

მძინარე ჩჩვილი ჩავკეტე სახლში,
რომ არ გავიდე არ მოხერხდება;
მე იმ დედაკაცს შევნატრი ეხლა,
რომელსაც ვარცლში პური ედება...

შინ როდის უნდა შემოვტრიალდე?
ცრემლები მაღრჩობს, გავრბივარ, ვმღერი;
ახლა ვიცინი... და... ეს ღა მაკლდა,—
ნუ თუ დამიდგა სიგიჟის ჟერი!!

შინ მალე უნდა შემოვტრიალდე
სამუშაოდან,—დავტოვე ბავშვი;
ფიქრმა დამღალა თუ მუშაობამ—
აზრები აღარ ირკვევა თავში.

ბაზილინა.

საქართ.-რუსეთის კომისია სამხ. გარანტიების შესახებ

საქართველო-რუსეთის შერეულმა კომისიამ სამხედრო გარანტიების შესახებ გუშინ სხდომაზე იმსჯელა იმ დამოკიდებულების შესახებ, რომელიც საქართველოს და სამხრეთ რუსეთის შეიარაღებულ ძალების სარდლობის შორის არსებობდა. საქართველოს კომისიის თავმჯდომარემ ს. მდივანმა განაცხადა: დელეგაციისათვის აშკარა უნდა იყოს, რომ საქართველო მოხალისეთა ჯართან პერმანენტულ ომის განწყობილებაში იმყოფებოდა. განავითარა რა ეს თვალსაზრისი და აგრეთვე გამოარკვია რა საკითხი საქართველოს შეიარაღებულ ნეიტრალიტეტის შესახებ, საქართველოს დელეგაციამ განაცხადა, რომ მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული: 1) რით იყო გამოწვეული ასეთი ომი, 2) როგორ ფორმებს იღებდა იგი 3) როგორ შედეგები მოგვცა მან. უპირველეს ყოვლისა, თანახმად არსებულ მასალებისა, საჭიროა იმ ტენდენციის [illegible], რომელიც ამოძრავებდა საქართველოს წინააღმდეგ მომართულ [illegible]ს, ვინაიდან სწორედ ეს ტენდენცია არის პერმანენტულ ომის მთავარი მომენტი და საუკეთესო დამამტკიცებელი ფაქტიურად მისი არსებობისა. სამხრეთ-რუსეთის შეიარაღებული ძალები [illegible]და რა თავის თავს რუსეთის ბატონ-პატრონად, სთვლიდა თავის-თავს კანონიერ მთავრობად, რომელსაც მათის აზრით შეეძლო შეექმნა მთლიანი და განუყოფელი რუსეთი. რა თქმა უნდა, რეაქციონურ ძალა-უფლების მემკვიდრეს—[illegible] რუსეთის შეიარაღებულ ძალების სარდლობას დენიკინის სახით არ შეეძლო შერიგებოდა რუსეთის თავის [illegible] ნაწილებზე დაყოფის აზრს და ამ სარდლობის ყოველგვარი განკარგულება და მოქმედება უმთავრესად რუსეთიდან ჩამოშორებულ ნაწილების კვლავ რუსეთთან შეერთების საკითხს ეხებოდა. ყველა მასალა ამ საკითხის შესახებ,—როგორც ქართული, ისე საბჭოთა რუსეთისა—მოწმობს, რომ საქართველოსა და მოხალისეთა შორის სწარმოებდა არა მარტო დავა, არამედ მოწმობს იმას, რომ საქართველო იძულებული იყო არა ერთხელ დაეცვა თავის დამოუკიდებლობა იარაღით და მტრულ განწყობილებაში ყოფილიყო სამხრეთ-რუსეთის სარდლობასთან—ესე იგი, ყოფილიყო მასთან პერმამენტულ ომის განწყობილებაში. ასეთივე იყო დამოკიდებულება საბჭოთა რუსეთთან. უკანასკნელიც ილაშქრებდა საქართველოს დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ და ამიტომ საქართველო იძულებული იყო დაეცვა თავისი თავი. ამრიგად, საქართველო—არ აძლევდა საშუალებას არც ერთს და არც მეორეს მოესპოთ მისი დამოუკიდებლობა. საერთოდ, თუ გავითვალისწინებთ საქართველოს მიერ მეზობლებთან წარმოებულ ომების ისტორიას, ჩვენ უნდა ვაღიაროთ, რომ ყოველმხრივ სურდათ ახალგაზრდა რესპუბლიკის არა მარტო დამარცხება, არამედ მისი სრულიად განადგურება, რითაც ისინი აიძულებდნენ საქართველოს მუდამ თვისი დამოუკიდებლობის დარაჯათ ყოფილიყო და შეიარაღებულ ძალების საკმაო რაცხვი ჰყოლოდა. ამიტომ შემდეგი მსჯელობის საფუძვლად ჩვენ უნდა მივიღოთ საქართველოს დამოკიდებულება მოხალისეთა ჯართან, რომელსაც სურდა მოესპო საქართველო, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო. მართალია, საქართველოს არ ჰქონია დენიკინთან შეუწყვეტელი ომი, ვინაიდან დენიკინის ძალები მოქცევას და უკუქცევას წააგავდა; ბალშევიკების ფრონტზე გამარჯვება იწვევდა საქართველოზე დავდასხმას, დამარცხება კი უკან დახევას. ამრიგად, თუ გავითვალისწინებთ მთლიანად მოვლენათა მთელ რიგს, რომელიც საქართველოსა და მოხალისეთა ჯარს შორის დამოკიდებულებას ახასიათებს, ჩვენ ერთი დასკვნა უნდა გავაკეთოთ, რომ პერმანენტულ ომის არსებობა უდავოა. ახლაც გენერალი ვრანგელი საქართველოს მიმართ უკუქცევით მდგომარეობაში იმყოფება, მაგრამ მას შეუძლია ყოველ წუთში გადავიდეს მოქცევის მდგომარეობაში. ეს დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორი პოლიტიკური მომენტი შეიქმნება. საერთოდ, მანამ, რეაქცია რევოლიუციის წინააღმდეგ ომს აწარმოებს, საქართველო არ იქნება უზრუნველყოფილი პერმანენტულ ომის მდგომარეობიდან, ვინაიდან რეაქციას არ შეუძლია წარმოიდგინოს დამოუკიდებელი საქართველო და არ შეუძლია შეურიგდეს რევოლიუციის იმ მონაპოვარს, რომლებიც აქ არსებობენ. საკმარისი არ არის განაპირა სახელმწიფოს დამოუკიდებლობის ცნობა, საჭიროა აღიარების უზრუნველყოფაც,—წინააღმდეგ შემთხვევაში, შესაძლებელია წარმოვიდგინოთ მხოლოდ პერმანენტული ომის მდგომარეობა. დენიკინი ხომ დამარცხების დროსაც კი არ იყო თანახმა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარებისა. მაშასადამე, შეუძლებელი იყო ფიქრი კეთილ-მეზობლურ განწყობილებაზე და ან ნეიტრალიტეტზე. ამრიგად, არსებობს განსაზღვრული ფაქტი: საქართველო ყოველთვის მზად იყო შეიარაღებული ძალით დახვედროდა მტერს და დაეცვა თავისი დამოუკიდებლობა.

რუსეთის დელეგაციის თავმჯდომარე რუზერი დაეთანხმა საქართველოს და მოხალისეთა შორის დამოკიდებულების ასეთ დახასიათებას და აღიარა, რომ მოხალისეთა ჯარი განსაზღვრული ტენდენციით ხელმძღვანელობდა. მაგრამ ეს არ გვაძლევს საფუძველს ვაღიაროთ პერმანენტული ომის არსებობა, ვინაიდან, თუ არ იყო ზავი, არ იყო არც ომი, რადგანაც საქართველოს მოხალისეთა ჯართან ფაქტიურად ომი არ უწარმოებია. ჩვენ უნდა გავარჩიოთ ტენდენცია ფაქტიდან. რუზერის აზრით არსებობდა მუდმივი მუქარა, იყო სურვილი საქართველოს დამოუკიდებლობის მოსპობისა, მაგრამ ომი არ ყოფილა. საქართველო მზათ იყო თავისი ნეიტრალიტეტი შეიარაღებული ძალით დაეცვა: ამ რიგად არსებობდა პერმანენტული მუქარა და არა პერმანენტული ომი.

გუშინდელ სხდომაზე ლ. რუზერი განაგრძობდა თავის თვალსაზრისის სისწორის მტკიცებას,—და იმის დასამტკიცებლად, რომ პერმანენტული ომი არ არსებობდა, მან მოიყვანა ამონაწერი ლიტტიდან, რომელიც ეხება კუნძულ კრიტზე მომხდარ შემთხვევას, როდესაც არ იყო ფაქტიური ომის განწყობილება, მაგრამ არსებობდა მისი ყველა ელემენტი: სროლა, ბლოკადა და დესანტი.

ს. მდივანმა თავის მხრივ აღნიშნა, რომ ასეთი მაგალითის მოყვანა უადგილოა, ვინაიდან ამ საკითხის გადაწყვეტაში მონაწილეობას იღებდენ მესამე პირნი, რომელნიც თვითონ არ იყვნენ დაინტერესებულნი კუნძულ კრიტის დაპყრობით.

ვინაიდან კამათი მეტად გაფართოვდა, გადაწყვიტეს თავისი მოსაზრებები წერილობით წარადგინონ. (ს. დ. ს.)

შრომის ბირჟის მოწოდება

შრომის ბირჟაში ჩაწერილი უმუშევრები ამ ბოლო დროს ძალიან ხშირად აცდენენ თავიანთ რიგს; ეს კი შრომის ბირჟას საშუალებას უსპობს ბირჟაში შესული მუშა ხელის მოთხოვნილება თავის დროზე დააკმაყოფილოს. უმთავრესად ეს ეხება კვალიფიციურ მუშებს—ლითონზე და აღმშენებლების—მუშებს. აღნიშნულ დარგის მუშები არ კმაყოფილდებიან სატარიფო პალატის მიერ შემუშავებული ჯამაგირებით და ისინი უპირატესობას აძლევენ თავიანთი შრომა შრომის ბირჟის გარეშე, მის დაუკითხავად, ბაზარზე გაიტანონ. ეს ხდება სწორედ იმ დროს, როცა შრომის ბირჟაში აუარებელი მოთხოვნილება არის მუშა-ხელისა, ხოლო ბირჟას, მისდა სამწუხაროდ, არ შეუძლია დააკმაყოფილოს მწარმოებელი, რადგან ბირჟას არ მოეპოვება შესაფერი კატეგორიების უმუშევრები.

აშკარაა, დამქირავებელი იძულებული ხდება გავიდეს ბაზარში და იქიდან მოიწვიოს მუშები, რასაკვირველია, გაცილებით დიდ ფასებში. ეს კი ძალიან ცუდ გავლენას ახდენს თვით ნაწარმოების თვისება-ღირებულებაზე.

ხშირია ისეთი შემთხვევები, როცა, მუშა-ხელის გადაჭარბებულ ხელფასის მოთხოვნილების გამო, არ მზადდება აუცილებლად გასაკეთებელი საგნები. ეს უკანასკნელი შემთხვევა კი განსაკუთრებულ ზეგავლენას ახდენს საზოგადო და სახელმწიფო დაწესებულება-წარმოებაზე.

ამ ჟამად შრომის ბირჟაში ძალიან დიდი მოთხოვნილებაა ლითონზე მომუშავეთა, აღმშენებლებისა და ხე-ტყის დამამზადებელ მუშებისა და საზოგადოდ არა კვალიფიციურ მუშებისა, და სამწუხაროდ, მიუხედავად იმისა, რომ ბირჟას შეუძლიან დააკმაყოფილოს აღნიშნული დარგის მუშების ასი და ათასი უმუშევარი, მას საშუალება არა აქვს დააკმაყოფილოს მოთხოვნილების მეოთხედიც.

შრომის ბირჟაში ჩაწერილ ლითონზე მომუშავეთა პროფესიონალურ კავშირის წევრებს სხვა არა ნორმალური მოვლენაც ეჩჩევათ- არავითარ ყურადღებას არ აქცევენ ბირჟის წესდებას, არ ცხადდებიან დანიშნულ დღეს, დანიშნულ დროს, ესწრებიან კვირაში ერთხელ, ეს მაშინ, როცა შრომის ბირჟაში ყოველდღე შემოდის მოთხოვნილება; მას კი უძნელდება ყოველთვის შემოინახოს ადგილი რიგში მყოფ უმუშევართათვის.

შრომის ბირჟა, სთვლის რა აღნიშნულ მდგომარეობას არანორმალურად, მოუწოდებს ყველა უმუშევართ ჩაეწერონ შრომის ბირჟაში და მტკიცეთ დაიცვან თავიანთი რიგი.

ამასთანავე შრომის ბირჟა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ მისი წესდება რეგისტრაციისა არას შემთხვევაში განსხვავებული არ იქნება ამა თუ იმ კატეგორიის მუშებისათვის.

შრომის ბირჟის შემოწმებით დღიურად მომუშავე მუშის ხელფასი შემდეგნაირია:

აღმშენებლობითი მუშებს 300—355
ლითონზე მომუშავეებს 300—400 მ.
შავ სამუშაოზე მომუშავეებს 200 მ.

აღნიშნულ ციფრებში შედის 25%, რომელნიც იაფ-ფასიან სურსათ-სანოვაგით ვერ სარგებლობენ სახელმწიფო ფონდიდან.

ქალაქის შრომის ბირჟა.

მოკლე ცნობები ხოლერაზედ

ხოლერით დაავათმყოფებული ადამიანი - ავადმყოფობას 2—3 დღის განმავლობაში შეუმჩნევლად ატარებს. თავს ავად არა გრძნობს, რადგანაც დაავადების არც ერთი ნიშანი ჯერ არ გამოსჩენია.

ორი სამი დღე ხოლერის არის ეგრეთწოდებული ფარული ხანა. გადის აღნიშნული დრო. ადამიანი მადასა ჰკარგავს, გულის კოვზის ქვეშ რაღაც სიმძიმესა გრძნობს. გულს აზიდებს. პირის გემო ეკარგება. ენას თეთრი გარსი ეკვრის. მუცელი ებერება და უჭუჭუნებს. გუნებაზედ ცუდათ არის (შექმნილ მდგომარეობას ადამიანი საჭმელში გაუფრთხილებლობას აწერს) მალე ყველაფერს ზედ ერთვის ფაღარათობა და პირღებინება. ერთიც და მეორეც ჯერჯერობით მსუბუქი და იშვიათია. ასეთი გამოურკვეველი მდგომარეობა 2—3 დღე გრძელდება.

ჩქარა ყველაფერს ზედ ერთვის მთელი სხეულის ძლიერი სისუსტე. ავადმყოფს ტანში აჟრიალებს—აციებს. თავი უბრუვდება, უმძიმდება. მალე მთელს ყურადღებას კუჭ-ნაწლევთა სისუსტის ნიშნები იქცევენ. ავადმყოფს წამდაუწუმ საშინლად აფაღარათებს, თუმცა ჯერჯერობით მუცელში ტკივილებს არ გრძნობს. წყალივით თხელი განავალი ბრინჯის ნახარშს წააგავს. სუნი არ უდის, ხშირად უფეროა და ჭურჭელში მალე ნაცრისფერ წვრილმარცვლოვან ნალექს იდებს. ხანდისხან განავალი სისხლნარევია. დიდ ფაღარათებას მალე დიდი და ხშირი პირღებინება ერთვის. პირიდან ნასაქმი დალეულ სითხეს და კუჭ-ნაწლევთა ლორწოს შეიცავს. ავადმყოფს მადა სრულიად ეკარგება. განუწყვეტლივ ასლოკინებს. წყალს ხშირად თხოულობს —წყურვილი ჰკლავს. სქელ გარს მოდებული ენა უშრება. ხშირად უფრო რბილი, ბრტყელი მუცელი აქვს. ხანდისხან კი მუცელი მაგარი და ჩავარდნილია. მუცელს რომ ხელი შეახოთ, ჰგრძნობთ —ხელ ქვეშ ნაწლევებში სითხის მოძრაობას. ჭიპის ირგვლივ ავადმყოფი სიმძიმეს, სიცხეს და მსუბუქ ტკივილებსა გრძნობს.

აღწერილ სურათს მათ გულის დასუსტების ნიშნებიც ემატება. თავიდანვე ავადმყოფი გულის გახშირებულ ცემასა გრძნობს. მალე გულის სისუსტე ემართება. მაჯა თანდათან ეცემა. სუნთქვა უძნელდება, ოდნავლა ფეთქავს. ხელფეხი და პირისახე ყინულივით უცივდება. ფერი სრულიად ეკარგება და რაღაც მოშავო ფერი დაჰკრავს, მეტადრე ტუჩებზედ. სიცხე 35-მდე ეცემა. ლოყები და თვალები, ღრმად უცვივდება. კანი თავის სიმაგრეს ჰკარგავს—უნაოჭდება. ხმა ეხრინწება და უსუსტდება. იშვიათად გონება ნათლად ენახება. უფრო ხშირად სრულიად მოშვებული წევს. ხამუშ ხამუშ დიდის ტკივილებით ხელფეხის და თითების კუნთები ეკუმშება. შარდი ძალიან ცოტა აქვს ან სრულიად ეკარგება. ასეთი მდგომარეობა ერთი ან ორი დღე გრძელდება. უფრო ხშირად კი რამდენიმე საათის განმავლობაში პირველ დღესვე ავადმყოფი სრულიად მოწყვეტილ-მისუსტებული წუთის სოფელს ესალმება. იშვიათად ავადმყოფს ბედი უღიმის—სიცოცხლეს უბრუნდება. ფაღარათობა თან-და თან ეკარგება, პირღებინება უჩერდება. შარდი უჩნდება თანდათან უბევრდება. სისუსტე ეკარგება. ღონივრდება—და ერთი-ორი კვირის შემდეგ ავადმყოფი რჩება.

ასეთი მძიმე ავადმყოფობის მიზეზი პატარა ბაცილა—ხოლერის „ვიბრიონია" იგი 1883 წ. გერმანელმა გამოჩენილმა მეცნიერმა რ. კოხმა აღმოაჩინა. თავისი გარეგნობით ხოლერის ბაცილა პაწაწინა რკალს წააგავს. ერთ ერთ ბოლოზედ პაწია, წვრილი ბუსუსი აქვს, რომლის საშუალებითაც სითხეებში ძალიან მარდათ მოძრაობს. ადამიანის ტანის სათბობში ვიბრიონები საუკეთესოდ ისაძლისებენ, სითხეებში სწრაფად მრავლდებიან და დიდხანსაც სცოცხლობენ. სიმშრალეს ვერ იტანენ—მალე იღუპებიან. ადამიანის მშრალ ხელზედ ორი საათის განმავლობაში სრულიად ისპობიან. სველ საჭმელში კი კვირაობით სცოცხლობენ.

ხოლერა გადამდები ავადმყოფობაა და მით დაავადება მხოლოდ ხოლერის „ვიბრიონით" შეიძლება. ხოლერის გადადება, ბაქტერიოლოგების აზრით ასე ხდება: საჭმელ-სასმელის საშუალებით, უფრო კი—სასმელი წყლით,—რძით, ხილით, ბოსტნეულობით ხოლერის ბაცილა ადამიანის გვამში ჩადის. ნაწლევებში სწრაფად მრავლდება. შემდეგ განავალს გაზდევს. და აი, სწორედ ხოლერის ბაცილებიანი ადამიანის განავალი ავრცელებს შემდეგში ავადმყოფობას. განავალიდან ბაცილა შეიძლება საჭმელ სასმელში მოხვდეს, ან ნოტიო ნიადაგში დაიბუდოს. ყველა ხელშემწყობ პირობებში გამრავლებას იწყებს და ბევრნაირი გზით ისევ ადამიანს უბრუნდება. ეს არისმიზეზი, რომ ხშირად ერთი ავადმყოფი ადამიანი მთელი სოფლის ან ქალაქის დაავადებას იწვევს. გაჩენილი ბუდეებიდან ხოლერა ადამიანის მიმოსვლის გზებითა ვრცელდება. ამიტომაა, რომ ხოლერა უპირველესად ყოვლისა რკინის გზების, გზატკეცილების და სხვა სავალ გზების მახლობლად მდებარე ქალაქ-სოფლების სტუმარია. ხოლერა წყლითაც ადვილათ მოგზაურობს და ვრცელდება, აღწერილია ხოლერის ბევრი ეპიდემია, როცა ავადმყოფობა მდინარე წყლის საშუალებით მთელს მხარეს მოსდებია. ცნობილია აგრეთვე ქალაქების ხოლერით დაავადება წყალსადენების საშუალებით. ხოლერის გავრცელება-გადადებაში ერთგვარი წილი ბუზებსაც უდევთ. მაგალითი: ხოლერით ავადმყოფობის განავალს, პირნაღებს ბუზი დააჯდა. ამოიგანგლა შიგ თავს პაწია ფეხები და შემდეგ ადგილი გადაინაცვლა, ჯანსაღი ადამიანის ტუჩებზე დააჯდა, ან მის წინ მდგომ საჭმელზე დაფრინდა და სხვა. ასე ამ გზით ეს მწერი მომაკვდინებელ სენს ავრცელებს. მომეტებულ შემთხვევაში ხოლერა ზაფხულობით ჩნდება. ზაფხულის სიცხე, ხილი, ბოსტნეულობა და სხვა ყველაფერი ხოლერის გაჩენას და გავრცელებას ხელს უწყობს. ხოლერით შეიძლება ყველა გახდეს ავად—დიდი პატარა, ქალი, კაცი, თუ ჰიგიენის საჭირო მოთხოვნილებებს არ ასრულებენ და სიფრთხილით არა ცხოვრობენ.

თუ ხოლერა გაჩნდა იმ ქალაქში ან სოფელში, სადაც ცხოვრობთ და გინდათ, რომ ავად არ გახდეთ—მოვალენი ვართ პირადი და ზოგადი ჰიგიენის მოთხოვნილებანი სასტიკათ ავასრულოთ. საგანგებო სისუფთავე უნდა დავიცვათ ჩვენს გარშემო: ოჯახში, ეზოში და კარმიდამოზედ. ყოველნაირი მუშაობის შემდეგ საჭიროა ხელის დაბანა ნადუღი წყლით და საპნით. უკეთესი იქნება თუ დაბანის შემდეგ ხელს კარბოლის სითხით გადავივლებთ.

საერთოდ ხელ-პირის დაბანვა, კბილების გაწმენდა და პირის გამორეცხვა უნდა ნადუღი წყლით ხდებოდეს.

მდუღარეში გამოხარშული ჭურჭელი, სუფრა-სალფეთქი და საცვალი, მეტადრე პირსახოცი ხმარების წინ ბუზებისაგან მორიდებულად უნდა ინახებოდეს. **არაფერი უმი, მოუხარშავი არ უნდა იჭამოს და დაილიოს. სასმელათ აუცილებლად ნადუღი ცივი წყალი უნდა იხმარებოდეს. საჭმელი, რომლის მოხარშვაც არ შეიძლება უნდა ნადუღი წყლით ირეცხებოდეს.** ყოველნაირი ზომა უნდა იქნას მიღებული, რომ სახლში **ბუზი გაწყდეს.** ამ მიზნისთვის იხმარება ბუზის გასაწყეტი წებოიანი ქაღალდი და სხვადასხვა სითხეები, მაგალითად ფოთოლ თამბაქოს წვენი. სასტიკი სისუფთავე უნდა დაიცვათ ეზოებში და კარმიდამოზედ, რომელიც ყოველ დღე უნდა ირწყვებოდეს და იგვებოდეს. ნაგავი და ყოველგვარი უსუფთაობა ერთს **ადგილას უნდა გროვდებოდეს.** ეზოში და კარმიდამოზე **ნარეცხი და სხვა უსუფთაობა არ უნდა იქცეოდეს.** განსაკუთრებული ყურადღება უნდა ფეხსადგილებს მიექცეს, რომ საჭირო სისუფთავე დაცულ იქ ნას. ფეხისადგილის ორმოებში **კირის წყალი ან სხვა რაიმე სადეზინფექციო სითხე უნდა დროგამოშვებით იქცეოდეს, რომ ბუზი აღარ მიეტანოს და უსუფთაობა სხვაგან არ გადაიტანოს.**

თუ ხოლერით ოჯახის წევრი ავად გახდა აუცილებლად საჭიროა მიღებულ იქნას შემდეგი ზომები: ყველაზედ უკეთესია ავადმყოფი ხოლერიანთა ბარაკში გაიგზავნოს.

თუ ავადმყოფი თავის ბინაზედ რჩება, საჭიროა მოთავსდეს ცალკე ფართე, ნათელ ოთახში. მიეჩინოს მას ერთი განსაკუთრებული მომვლელი, გადაირჩეს მისთვის საჭირო ჭურჭელი, საცვალი და სხვა, რომ ავადმყოფის ნახმარი სხვამ არავინ იხმაროს. ავათმყოფი სუფთა ლოგინ საცვალში უნდა იწვეს. მისთვის მუდამ მომარჯვებული უნდა იყოს პირნაღებისათვის ტასტი და განავალისთვის ტანქვეშ შესადგმელი ჭურჭელი (подклад. судно). განავალი პირნაღები და შარდი სადეზინფექციო სითხით დასხმული დიდის სიფრთხილით უნდა იქცეოდეს ფეხის ადგილში. ავადმყოფის მახლობელნი და მომვლელნი საგანგებო სიფრთხილით უნდა იქცეოდნენ. ავადმყოფის ყოველივე დახმარება-შველის შემდეგ უნდა მათ ხელები სუფთად დაიბანონ და სადეზინფექციო სითხე გადაივლონ.

ავადმყოფის ჭუჭყიანი საცვალი ორი-სამი საათით სადეზინფექციო სითხეში დაზბალი, უნდა ცალკე იმდუღრებოდეს და ირეცხებოდეს.

ავადმყოფის ნახმარი ჭურჭელი უნდა აუცილებლად იმდუღრებოდეს და ცალკე ინახებოდეს.

მორჩენის შემდეგ ავადმყოფის მიერ ნახმარი სუყველაფერი—რის დამდუღრაც შეიძლება—უნდა დაიმდუღროს.

მისი ოთახი უნდა დეზინფექციით გასუფთავდეს. ავადმყოფს პირველ დღიდგანვე შესაფერი წამლობა უნდა მიე-

ცეს, რასაც აუცილებლად ექიმი უნდა ხელმძღვანელობდეს.

ხოლერა უპირველესად ყოვლისა ჩნდება იქ, სადაც ხალხის დიდ სიღარიბეში და უსუფთაობაში სცხოვრობს. ქალაქებში ხოლერა პირველად უბინაოთა თავშესაფარებს და ღარიბთა უბნებს ესტუმრება ხოლმე. და აი სწორედ ასეთ უბნებს თავიდანვე ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიექცეს.

განსაკუთრებული სისუფთავე უნდა დაცულ იქნას ყველგან—სადაც კი ხალხი ქუჩდება, თავს იყრის: სავაჭრო მოედნებზედ. დახურულ ბაზრებში, იარმუკებზედ, ხილით სავაჭრო დუქან-ქარვასლებში, სასტუმროებში და სხვაგან.

ქუჩები და ეზოები სისტემატიურად უნდა ირწყვებოდეს და სუფთავდებოდეს.

დიდ დახმარებას უწევს საზოგადოებას ხოლერასთან ბრძოლაში იაფფასიანი-სალი საჭმელის მომწოდებელი—სასადილოები, საჩაიები და სასაუზმეები, რომელთა გახსნა ქალაქის თვითმართველობამ ღარიბთა უბნებიდან უნდა დაიწყოს. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს სურსათ-სანოვაგით მოვაჭრე დუქან-მაღაზიებს, ურემზედ და თაბახზედ ხილით მოვაჭრეებს, ბოსტნეულობა-მწვანილით ვაჭრებს, მეკანდიტრეებს და სხვას. უვარგისი საჭმელ-სანოვაგე, ბოსტნეულობა, მწვანილი, და ხილი მოვაჭრეებს უნდა ერთმევოდეს და დაუყოვნებლივ ისპობოდეს. ხოლერასთან საბრძოლველად ბევრნაირი სადეზინფექციო საშუალება იხმარება.

1. ავადმყოფის განავალი, პირნაღები, შარდი და სხვა, რამ ხოლერის ვიბრიონების მხრივ უშიშარ ვყოთ, საჭიროა მათ კირის სითხე (კირის რძე) დავასხათ. ერთი ნაწილი კირი ოთხ ნაწილ წყალში უნდა გაიხსნას და რამდენიც ავადმყოფის განავალი ან სხვა რაიმე უსუფთაობა იქნება, იმდენივე კირის სითხე უნდა დაესხას. ერთის საათის შემდეგ ხოლერის ბაცილებიანი უსუფთაობა უკვე სენის გავრცელებისათვის საშიშროებას აღარ წარმოადგენს და უნდა ფეხისადგილებში ან სხვა უწმიდურებათა ორმოებში ჩაიქცეს.

2, იმავე მიზნისათვის ხლორის კირიც იხმარება, ორი ნაწილი ხლორის კირი—ას ნაწილ წყალში უნდა გაიხ'ნას და შემდეგ დანალექიდან გადაღებული ხლორის კირის წმინდა სითხე იხმარება ისე, როგორც უბრალო კირის სითხე.

თუ ხლორის კირის ფხვნილს ვარჩევთ სახმარებლად საჭიროა ორი-სამი სტოლის კოვზი კირი დაახლოვებით ხუთ სტაქან უსუფთაობაში ჩაიყაროს და ოცი წუთის შემდეგ უკვე სრულიად უშიშარი უსუფთაობა ფეხისადგილში ჩაიქცეს.

3. ხელების დასაბანად და თვით ავადმყოფის ტანის გასასუფთავებლად კარბოლის ორ პროცენტიანი სითხე იხმარება. უფრო უკეთესად მოქმედობს საპონ-კარბოლის სითხე, რომელიც ასე მზადდება:

სამი ნაწილი მწვანე საპნისა ას ნაწილ ცხელ წყალში უნდა გაიხსნას, მიემატოს ათი ნაწილი კარბოლის სიმჟავისა და ასე მომზადებული სითხე აღნიშნულ საჭიროებისათვის იხმარებოდეს, ხელების საბანად ხლორის კირის წყალიც იხმარება.

ავადმყოფის საცვალი გარეცხის წინ 12 საათის განმავლობაში მწვანე საპნის სითხეში (სამი ნაწილი ას ნაწილ ცხელ წყალზე) უნდა დალბეს ან კარბოლის სითხე დაესხას და შემდეგ გამოიხარშოს.

ექ. ი. ლომოური.

ერობა და ქალაქი

გურიის ერობაში.

გურია საგრძნობლად დაიმშა. ამ მხრივ დიდ განსაცდელშია ზემო გურია. აქაურ მცხოვრებთ თავი გაჰქონდათ მოსაზღვრე—სენაკის მაზრიდან შემოზიდული სიმინდით, წელს-კი მათ ამის საშუალებაც არა აქვთ სენაკის დამშევის გამო. სიმინდი ადგილობრივად სრულიად აღარ იშოვნება, თუ სადმე გამოჩნდა, ფასობს 1200—1300 მან. ფუთი. ერობა ღებულობს ზომებს კრიზისის გასანელებლად, მაგრამ ბევრს ვერას გახდა უსახსრობის გამო. ამ დღეებში ერობამ მიაწოდა დამშეულ რაიონებს, გარდა ღალიდან შემოსულ სიმინდისა, რამდენიმე ათასი ფუთი სიმინდი 450—460 მან. ფუთი. ღალის სიმინდი კი გაჭირვებულთ დაურიგა 250 მან. ფუთი.

საჭიროა მთავრობამ სასწრაფოდ აღმოუჩინოს ერობას დახმარება ხორბლეულობის მიწოდებით.

— სხვადასხვა დაწესებულების მუშა-მოსამსახურენი მაზრაში დიდ ნივთიერ გაჭირვებას განიცდიან. მოსამსახურენი ვერ სარგებლობენ ოზურგეთში არსებული მუშათა მაგაზიდან და ერიან მხოლოდ ჯამაგირების მოიმედე. ერობის გამგეობა და თემები ეხმარებიან მათ იაფ-ფასიანი სიმინდით, მაგრამ არც მათ აქვთ საშუალება მათი რამოდენიმეთ მაინც დაკმაყოფილებისა. ამ მხრივ ყველაზე უფრო უნუგეშო მდგომარეობაშია ადგილობრივი ხაზინის მოსამსახურენი. ისინი ისე მცირე ჯამაგირებს იღებენ (მაქსიმუმია 3,500 მან., მინიმუმია 1720 მან.). რომ ამით ცხოვრება ყოვლად შეუძლებელია დღევანდელ პირობებში.

საჭიროა სასწრაფოდ ყურადღების მიქცევა ამ გარემოებისათვის სათანადო უწყების მხრივ, თორემ ხაზინა ადრე დაიცლება გამოცდილი და სანდო მუშაკებისაგან.

— ერობის გამგეობაში ამ დღეებში გაიმართა ტეხნიკურ ძალთა რამდენიმე თათბირი გამგ. წევრის ქ. კავთარაძის ხელმძღვანელობით და ინჟ. კენეცკისა და კუზნეცოვის მონაწილეობით. თათბირის დადგენილების თანახმად ერობის გამგეობამ გადასწყვიტა: მდ. რიონის გასამაგრებელი ნაპირის მანძილი გააგრძელოს კიდევ 10 ვერსით, ს. ჯოლიომდე. სულ გამაგრებული იქნება მაშინ ნაპირი 40 ვერსის მანძილზე. ამათში ჯერ გამაგრებულია 26 ვერსი. მუშაობა კი სწარმოებს დანარჩენი 14 ვერსის გასამაგრებლად სრულს ერობის ხარჯზე. ამასთანავე სწარმოებს მუშაობა გამაგრებული ნაპირის დასატკეპნათ, ზედვე ირგვება ხეები, რომ ნაპირი საბოლოოდ განმტკიცდეს. მთელი ეს მუშაობა, ინჟ. კენეცკის მიერ შემუშავებული ხარჯთ-აღრიცხვის თანახმად ჯდება 19 მილიონამდე, აქედან ერობა შუამდგომლობს მთავრობის წინაშე მიეცეს მას 3,207,000 მან, დანარჩენს ასწორებს მცხოვრებლების მიერ ნატურალური ბეგრის საშუალებით შესრულებული ნამუშევარი.

ამ დღეებში გამაგრებული ნაპირი შეამოწმა სპეციალისტთა კომისიამ საწყლო სამმართველოს ინჟ. მჭედლოვის ხელმძღვანელობით და იცნო ძლიერ კარგად.

ტეხნიკური განყოფილება უკვე შეუდგა აგრეთვე მდ. რიონის განაპირა ჭაობების გამოკვლევას, რომელიც სწარმოებს ინჟ. კენეცკისავე ხელმძღვანელობით. გადაწყვეტილია გამოკვლევის მთლად დათავებას არ დაუცადონ, არამედ პარალელურად შეუდგენ ნათესების აღების შემდეგ თხრილების გაყვანასაც ზოგიერთ ადგილებში.

გამგეობამ გადასწყვიტა აგრეთვე დაუყონებლივ შეუდგეს ნატანებ-საჯევახოსა და სხვა სამაზრო მნიშვნელობის გზების კაპიტალურ რემონტს. ამ მიზნით მან შეიძინა ქვის სამტვრევი, გზის მტკეპნელი და სხვა მასალა. მუშაობას უკვე შეუდგა ტეხნიკური განყოფილება

ს. დ.-პარტიაში

დიდი-ჯიხაიში. 31 ივლისს შესდგა ადგილობრივ სოც.-დემ. პარტიის წევრთა კონფერენცია, დაესწრო ასამდე წევრი. თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა ლ. ქილაძე, მდივნათ ლ. დარსაველიძე. დღის წესრიგში დასმული იყო შემდეგი კითხვები: მოხსენება პარტიულ ყრილობის შესახებ, სამტრედიის რაიონიდან ჩამოშორება და ქუთაისის სამაზრო კომიტეტთან დაკავშირება, პარტიული მუშაობა და საკანტროლო კომისიის არჩევნები. პირველი საკითხის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ნოე დევიძე. ის შეეხო კონსტიტუციას, აგრარიულ, პარტია და სახელმწიფოს, ინტერნაციონალის და პარტიულ ძალთა მობილიზაციის საკითხებს. დანარჩენ საკითხებზე დაწვრილებითი მოხსენების მოსმენა კრებამ დაადგინა „იაჩეიკებში“. სამტრედიის რაიონიდან ჩამოშორების შესახებ მოხსენება გააკეთა ალ. ლეჟავამ. ამ საკითხის შესახებ თავი იჩინა ორმა მიმდინარეობამ. ერთი იცავდა ამ საკითხის ღიად დატოვებას, სანამ სამტრედიის რაიონის გაუქმება მოხდებოდეს სათანადო ორგანოების მიერ. მეორე მიმართულება ამტკიცებდა, რომ რაიონების გაუქმება უკვე მიღებული აქვს ცენტრალურ კომიტეტს და თანახმად ცენტრალურ კომიტეტის დადგენილებისა ადგილობრივი კოლექტივები უნდა დაუკავშირდენ სამაზრო კომიტეტებს. ხმის უმრავლესობით უარყოფილი იქნა პირველი და მიღებული იქნა მეორე წინადადება.

პარტიულ მუშაობის შესახებ მოხსენება გააკეთა ალ. ლეჟავამ. მან აღნიშნა პარტიული მუშაობის შენელების მიზეზები და მოუწოდა წევრებს განახლებიათ მუშაობა „იაჩეიკებში“. კრებამ უკამათოთ მიიღო ეს მოწოდება. შემდეგ საკანტროლო კომისიაში არჩეულ იქნენ: დ. ვაშაკიძე, მ. გოგსაძე და ქ. ვაშაკიძე.

ნოდე.

მუშათა შორის

განახლებულ ლითონზე მომუშავეთა კავშირში. 3 აგვისტოს შესდგა განახლებულ ლითონზე მომუშავეთა კავშირის გამგეობის კრება, ლეონტი მამალაძის თავმჯდომარეობით და ო. ლაცაბიძის მდივნობით.

დღის წესრიგში იდგა შემდეგი საკითხები: 1) თფილისის შოფერების განცხადება მათი კავშირის სექციათ შემოერთების შესახებ. 2) დაარსება საქართველოს ლითონზე მომუშავეთა ცენტრისა თფილისში. 3) კავშირის სასარგებლოთ გამართული საღამოს ანგარიშების განხილვა და 4) მიმდინარე კითხვები.

გამახლებულ ლითონზე მომუშავე კავშირის გამგეობას მიზნათ აქვს დასახული თავი მოუყაროს ლითონზე მომუშავეთა ყველა დაქირავებულ მუშებს. შოფერებიც, თავისთავად ცხადია, უნდა იყვნენ ჩაწერილი ლითონზე მომუშავეთა კავშირში, თუ ისინი დაქირავებულნი არიან.

ხსენებული შოფერების კავშირი სექციის სახით კავშირის გამგეობამ ვერ მიიღო, რადგანაც მათ კავშირში მოიპოვებიან ავტომობილების მესაკუთრეები, ამიტომ დაადგინა: მიიღოს შოფერები არა სექციის სახით, არამედ პერსონალურად და ისიც, ვინც დაქირავებულია.

მეორე საკითხზე მოხსენებას აკეთებს ო. ლაცაბიძე და ამბობს რომ საქართველოს რესპუბლიკის სხვადასხვა დაბა-ქალაქებში მოიპოვება ლითონზე მომუშავეთა მუშები, მათ ზოგან აქვთ კავშირები, ზოგან კი უორგანიზაციოთ არიან დარჩენილები, რაც ასეთ მოწინავე მუშებისათვის, როგორც ლითონზე მომუშავენი არიან, ყოვლად დაუშვებელია. ამიტომ საჭიროა, რომ განახლებულ ლითონზე მომუშავეთა კავშირმა უწინამძღვროს დანარჩენ ამხანაგებს, ყველგან სადაც არ არის მოწყობილი, მოაწყოს კავშირები, რომლებიც ამოირჩევენ თავიანთ წარმომადგენლებს საქართველოს ლითონზე მომუშავეთა კონფერენციაზე დასასწრებლათ, რომელიც აირჩევს თფილისში ცენტრს და ამით კი ყველა ის უფლე-

[illegible]

პროვინცია

[illegible]

წერილი რედ. მიმართ

[illegible]

ლა და ილარიონ ჯიშკარიანი.

P. S. ვთხოვთ სხვა გაზეთებსაც გადაბეჭდონ ეს წერილი.

რედაქტორი ლევან ნათაძე.

განცხადებანი

მე-5, 6, 7, 8 კლასის პროგრამით
მათემატიკაში
რუსულ, გერმანულ და ფრანგულ ენებში ვიძლევი გაკვეთილებს და ვამზადებ აგრეთვე ყველა საგნებში მე-2, 3, 3 კლას. პლეხანოვის ქ. 25. შესავალი ალექსის ქუჩ. № 5. 9—11 ს. მაჩაიძის ბინა. (2670 2—2)

ბორჯომში
ექიმი
ბესარიონ პაპოვი
თბილისიდან.
იღებს ყელის, ყურის და ცხვირის ავადმ. მისამართი გაიგება პარკში. (2554—10—5)

საჭიროა ფარშანდელი
ქერი
ამხ. „დიტრიხის“ ლუდის ქარხნისათვის
მისამართი: დიდუბის ქ. № 2, ტელ. 7—80. (2652—3—2)

სამკურნალო
ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის
მიხეილ გედევანიშვილისა
დღისით 12—2 საათ., საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორღანოვის ქ., 20. ვერაზე. (2458—თ.)

ექიმი
გ. ი. ოქროპირიძე
იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს საღამოს 4—6 საათამდის. რუსთაველის ქ. № 22, [illegible]

თელავში
ექიმი
ს. ვ. აბაშიძე
ღებულობს ავადმყოფებს შინაგან სენით, (გულის, ფილტვების და კუჭ-ნაწლევის) სიფილის შეხაპუნება „914 და 606“. ქ. სიამაშვილის სახლში (თ. 2634.)

ექიმი
ქ. გ. ვართანოვი
სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606“ და „914“ შეხაპუნება). მიიღება: დილით 8—9 საათ, საღ. 5—7 საათ. ქალები 2—3 ს. სურამის ქ. № 9, ვაგზლის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს პირდაპირ. (2264—თ.)

ექიმმა
ნიკოლოზ მახვილაძემ
განაახლა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთა მიღება ყოველ დღე დილის 8—9-მდე და საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის მახლობლად. (თ. 2528)

ექიმი **ივ. გოცირიძე**
პლეხანოვის (მიხეილის) პროსპ. № 141, სამხედრო სასწავლებლის პირდაპირ. ქირურგ., ქალის სნეულებანი და საყურო. 1—2 ს. და 5—6 საათამდე. ტელეფონი 5—97. (1835—თ.)

ყოფილი 1 კავკასიის კორპუსის საავადმყოფოს ექიმი
ი. გ. ქუთათელაძე
იღებს შინაგან, კანით (ქეცით) ავადმყოფ ოთხფეხ პირუტყვებს და ფრინველებს. ცხენის (ქოთაოს) საპს ვიკვლევ მალეინის შეხაპუნებით. პიით ცხვრის სასულე—მილის ავადმყოფობას ვკურნავ Neimann-ის და Vessel-ის მეთოდებით. ყოველ დღე 3—6 საათ. ზელინსკის ქ. № 39, ბინა 2. (2010—15—1)

ექიმი
ი. ა. ტერ-ოვაკიმოვი
გადავიდა კიროჩნი ქუჩიდან მიხეილის პრ. № 23 ვარანცოვის ძეგლის ახლოს და განაახლა ავადმყოფების მიღება. სპეციალურად სიფილისი, ვენერიული ავადმყ. (გაძნელებული და ქრონიკული ტრიპერი) და კანის ავადმყ. („606“ და 914 შეხაპუნებით) ავადმყ. მიღება დილის 12—2 საათ. და საღამოს 6—8 ს. ქალების საღამოს 5—6 საათ. (თ. 2577)

ექიმი
ნ. ა. არუთინოვი
სპეციალურად სიფილისი (606 და 914) ვენერიული ტრიპერი, შარდის ორგანოების ოპერაცია ნდისკოპია (საშარდე მილის). ნოვო-ბებუთოვის ქ. № 5. (ცეცხლის მქრობელთა რაზმის ბინის ახლოს). მიღება დილით 9—12 ს. საღ. 4 ნახ. 6 ნახ. საათამდე. (1555—თ.)

დოქტორი
გ. გ. მეგრაბიანცი
შინაგანი ავადმყოფობა—ფლექი და გულისა. იღებს ახალს რენტგენ-ელექტრონ კაბინეთში. გამოკვლევა და წამლობა სხივებით. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ. 7—92, მიღება ყოველ დღე 9—12 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე. (1790—თ.)

ექიმი
ე. ი. კალანდაძე
ღებულობს. შინაგანი ავადმყოფობით დილის 8—12 საათამდე ვენერიული, სიფილისით (წამ. „606“ და „914“), ბუშტის და საშარდის ავათ. 5—7 საათ. საღამ. გუნიბის ქ. № 6, მოსკოვის ქ დასაწყისი, ზემელის აფთიაქთან ახლოს. (2446—თ.

ექიმი
ხოლდომინ ისააკ მე ვოლოვი
(ქუთაისიდან)
იღებს ქალისა და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. საღ. 5—7 ს. ბელგიის ქ. № 5. ტელეფ. 10—55. (1742—თ.)

ექიმი
ნ. ლ. ტურიაშვილი
იღებს საზებიო, ქალისა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფებს ყოველ დღე, გარდა პარასკევისა, შუადღის 1—2 და საღ. 4—5 ს. ჩერქეზოვის ქუჩაზე № 22 ყოფილი სასულიერო სასწავლებელი. ტელეფონი 14—13. (თ. 2539)

ექიმი **ა. დ. კეკელია**
სპეციალურად: სიფილისი (შეხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება: ყოველ დღე დილის 9—11 ს. და საღ. 4—6 ს. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116, სასტუმრო „ნოე“ პირდაპირ. ტელეფონი 14—28. (1838—თ.)

ექიმი **ლ. ა. სარალიძე**
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 6—7 საათამდის ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87, ტელეფონი 3—19. ავჭალის აუდიტორიის ახლოს (2383—თ.)

ექიმი
გერშონ ისააკ მე ვოლოვი
(ქუთაისიდან)
ღებულობს ყურის, ცხვირის და ყელის სნეულებიან ავადმყოფებს. საღ. 4—7 ს. პლეხანოვის პრ. № 76 (მიხეილის), ტელეფონი 7—38. (1741—თ.)

ექიმი **მ. ა. შაფრანი**
სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების 4—5 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამართი [illegible] ქ. № 33. (1288 25—4)

გამოვიდა
ყოველკვირეული, საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი
„სოფლის მუშა“
ორგანო საქართველოს სოც. დემ. მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა
გაზეთი გამოვა ორშაბათობით
მასალები უნდა გამოიგზავნილ იქნეს გაზ. „ერთობის“ სახელზე—თფილისი, ერთობის ქუჩა 4, „სოფლის მუშისათვის“.
სარედაქციო კოლეგიაში შედიან: ალ. ლომთათიძე. ივ. გომართელი. სტ. ელიაძე.

საოჯახო სასადილო
„იმედი“
პუშკინის ქ. № 4 ბაღის პირდაპირ. აწყვდის გემრიელს და ნოყიერ ორ ხელ სადილს 60 მან. კერძობლივი ბარათებით. არის ყოველგვარი სასმელი. დილის 8-დან საღამოს 6-დე: ჩაი, ყავა, რძე, პიროჟკები, ხაჭაპურები. ფასები კეთილსინდისიერია. სასადილოში გრილა! სამზარეულოს ზედამხედველობს გამოცდილი კულინარი. (2630—2—2)